

Извештај о раду Управе за спречавање прања новца за период од 1.1.2019. до 31.12.2019. године

У Београду, марта 2020. године
Управа за спречавање прања новца
Ресавска 24, 11000 Београд

САДРЖАЈ

САДРЖАЈ	2
УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА НА СТРАТЕШКОМ НИВОУ	4
Координационо тело за спречавање прања новца и финансирање тероризма	4
Стратегија за борбу против прања новца и финансирања тероризма	5
Акциони план за спровођење активности из процене ризика од прања новца и процене ризика од финансирања тероризма	6
Смернице за успостављање јединствене методологије израде извештаја и једнообразног праћења предмета прања новца и предмета финансирања тероризма	7
Смернице за утврђивање стварног власника странке и смернице за евидентирање стварног власника регистрованог субјекта у централну евиденцију	7
Типологије прања новца и финансирања тероризма	8
Прекограничне претње	8
ГРУПА ЗА ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ И УСКЛАЂИВАЊЕ ПРОПИСА СА МЕЂУНАРОДНИМ СТАНДАРДИМА	10
РАЗВОЈ СИСТЕМА НА ЗАКОНОДАВНОМ НИВОУ	10
Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма	10
Поступак за означавање лица и ограничавање располагања имовином	12
Мишљења на примену закона и подзаконских аката у надлежности Управе	12
Усклађивање са међународним стандардима секторских закона	12
АКТИВНОСТИ У ПРОЦЕСУ ПРЕГОВОРА СА ЕВРОПСКОМ УНИЈОМ	13
Преговарачко поглавље 4 – слободно кретање капитала	13
Преговарачко поглавље 24 - правда, слобода и безбедност	14
Преговарачко поглавље 31 – Спољна, безбедносна и одбрамбена политика	15
МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА	16
Активности у оквиру Конференције држава потписница Варшавске конвенције	16
Активности у оквиру Комитета Манивал Савета Европе	16
Активности у оквиру ФАТФ	17
Активности у оквиру Егмонт групе	17
Активности у оквиру Евроазијске групе (ЕАГ)	18
Конференција шефова ФОС региона	18
Сарадња са међународним организацијама и органима других држава	18

УСАГЛАШАВАЊЕ ПОРЕСКИХ ПРОПИСА НА МЕЂУНАРОДНОМ НИВОУ И ПРИМЕНА ФАТКА ПРОПИСА	19
СЕКТОР ЗА АНАЛИТИКУ И СПРЕЧАВАЊЕ ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА	20
ОДСЕК ЗА САРАДЊУ СА ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА	20
Тужилаштва	20
Министарство унутрашњих послова	21
Безбедносно-информативна агенција	22
Пореска управа	22
Агенција за борбу против корупције	23
Народна банка Србије	23
Управа Царина	23
Резултати сарадње са другим државним органима	23
Сарадња са страним финансијскообавештајним службама	24
ОДСЕК ЗА АНАЛИЗУ СУМЊИВИХ ТРАНСАКЦИЈА	25
УОЧЕНЕ ТИПОЛОГИЈЕ ПРАЊА НОВЦА	27
УОЧЕНИ ТРЕНДОВИ И ИЗАЗОВИ У БОРБИ ПРОТИВ ПРАЊА НОВЦА	29
ГРУПА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА	34
НАДЗОР НАД ПРИМЕНОМ ЗАКОНА КОД РАЧУНОВОЂА, РЕВИЗОРА И ФАКТОРИНГ ДРУШТАВА	36
СУДСКЕ ОДЛУКЕ	46
ПРОЈЕКТИ	48
ЉУДСКИ РЕСУРСИ И ОБУКА	49
РАЗВОЈ ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА	55
МАТЕРИЈАЛНО - ФИНАНСИЈСКИ ПОСЛОВИ	56
ИЗАЗОВИ И ПРЕПРЕКЕ У ОСТВАРИВАЊУ ПЛАНОВА	58

УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА НА СТРАТЕШКОМ НИВОУ

Координационо тело за спречавање прања новца и финансирање тероризма

Дана 12. јула 2018. године, Влада Републике Србије је основала Координационо тело за спречавање прања новца и финансирања тероризма (у даљем тексту: Координационо тело) чије је оснивање прописано чланом 70. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17 и 91/19).

Координационим телом је од оснивања до 4. јула 2019. године председавао министар унутрашњих послова и потпредседник Владе Небојша Стефановић када га је, одлуком Владе Републике Србије на седници од 4. јула 2019. године, у председавању заменио министар финансија Синиша Мали.

Координационо тело се у току 2019. године бавило сагледавањем стања и координацијом спровођења активности државних органа и институција у циљу испуњавања препорука Комитета Манивал Савета Европе и Акционог плана ФАТФ. Такође, Координационо тело је разматрало Извештај о степену реализације Националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период 2014-2019. по чијем је усвајању тај извештај достављен члановима Владе ради упознавања и иницирало израду нове националне стратегије за предстојећи петогодишњи период (2020-2024).

Координационо тело обједињује органе који су део система превенције и репресије прања новца и финансирања тероризма и органе релевантне за примену циљаних финансијских санкција за тероризам и ширење оружја за масовно уништење. Имајући у виду кадровске и статусне промене када је реч о чланству у Координационом телу, и у циљу проширења састава Координационог тела ради укључења свих релевантних институција, Влада је 28. новембра 2019. године изменила и допунила Одлуку о образовању Координационог тела. Координационо тело сада уз председника броји 32 члана из 26 органа и институција и 2 секретара¹.

Управа за спречавање прања новца (у даљем тексту: Управа) у Координационом телу има четири представника, три у својству члана и једног у својству секретара Координационог тела.

Управа учествује и у раду Националног координационог тела за спречавање и борбу против тероризма а представља је директор Управе².

¹ <http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/odluka/2018/54/2/reg>

² <http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/odluka/2019/29/6/reg>

Стратегија за борбу против прања новца и финансирања тероризма

С обзиром на резултате националне процене ризика и препоруке Комитета Савета Европе Манивал (*Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism*) из 2016. године, Координационо тело је 1. октобра 2019. године донело одлуку да се донесе нова, трећа по реду, национална стратегија за борбу против прања новца и финансирања тероризма.

Чланови Координационог тела припремили су полазни радни текст предлога националне стратегије, а министар финансија је у својству председника Координационог тела дана 2. децембра 2019. године донео Решење о образовању Стручног тима за израду нацрта Националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма (у даљем тексту: „Стручни тим“).

Стручним тимом је руководио директор Управе, а у његовом раду је учествовало још укупно 42 члана из 23 релевантна државна органа и институције.

Ово је трећа по реду национална стратегија за борбу против прања новца и финансирања тероризма коју је од 2008. године донела Влада Републике Србије. Она се надовезује на претходне две националне стратегије и има за циљ да разради систем за борбу против прања новца и финансирања тероризма у Републици Србији ради успешног суочавања са ризицима утврђеним 2018. године у националној процени ризика од прања новца и финансирања тероризма и ради предузимања мера у систему које ће бити у складу са стандардима ФАТФ и које ће успешно допринети постављеним циљевима у борби против прања новца и финансирања тероризма.

Полазећи од општег и посебних циљева и непосредних исхода глобалног система формулисан је следећи општи циљ нове Стратегије (2020-2024): „У потпуности заштитити привреду и финансијски систем државе од опасности које узрокују прање новца и финансирање тероризма и ширење оружја за масовно уништење, чиме се кроз активну сарадњу јавног и приватног сектора и приступ заснован на анализи и процени ризика јачају систем и интегритет институција финансијског и нефинансијског сектора и доприноси безбедности, сигурности и владавини права.“

У формулисању општег циља, у овом стратешком циклусу наглашава се значај активне сарадње јавног и приватног сектора и начела владавине права у остваривању стратешких циљева.

Разрађујући наведени општи циљ, издвојена су следећа четири посебна циља:

1. Смањивати ризике од прања новца, финансирања тероризма и ширења оружја за масовно уништење кроз континуирано унапређење стратешког, законодавног и институционалног оквира, координацију и сарадњу свих учесника у систему борбе против прања новца и финансирања тероризма и међународну сарадњу;
2. Спречити уношење у финансијски и нефинансијски систем имовине за коју се сумња да је стечена кривичним делом, која је намењена финансирању тероризма или ширењу оружја за масовно уништење, односно унапредити откривање такве имовине уколико је већ у систему;

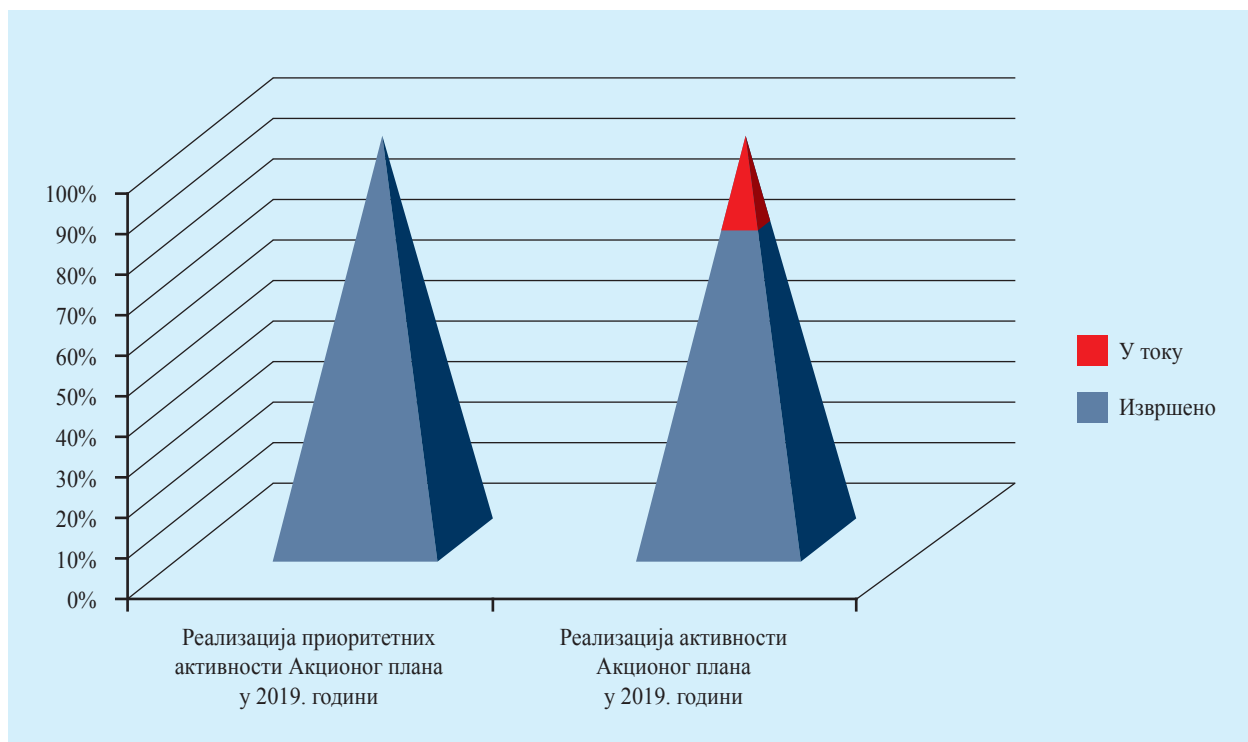
3. Ефикасно и делотворно кажњавати извршиоце кривичног дела прања новца и одузимати незаконито стечену имовину;
4. Уочавати и отклањати претње од финансирања тероризма и кажњавати извршиоце кривичног дела финансирања тероризма.

За разлику од претходне националне стратегије, која је била подељена на стратешке теме, а потом на циљеве, мере и активности, ова стратегија је добила четири посебна циља (која у извесној мери прате раније стратешке теме). Ради постизања стратешких циљева, Стратегија предвиђа 108 активности које су подељене у 14 мера.

Акциони план за спровођење активности из процене ризика од прања новца и процене ризика од финансирања тероризма

Подсећања ради, Процена ризика од прања новца и финансирања тероризма усвојена је на Влади 31.5.2018. године, а Акциони план за њено спровођење усвојен је на Влади РС 12.7.2018. године. Координационо тело за спречавање прања новца и финансирања тероризма, формирано 12.7.2018. године надлежно је за праћење и спровођење активности из Акционог плана.

Близу 90 % активности из Акционог плана је реализовано. Све активности које су носиле ознаку „приоритетно“ су извршене, док се још увек реализују активности чија динамика рада захтева континуитет (едукације, извештавања и сл.).

Смернице за успостављање јединствене методологије израде извештаја и једнообразног праћења предмета прања новца и предмета финансирања тероризма

Смернице за успостављање јединствене методологије израде извештаја и једнообразног праћења предмета прања новца и предмета финансирања тероризма су усвојене на седници Владе Републике Србије која је одржана 3. маја 2019. године.

Једна од приоритетних активности из Акционог плана односила се на доношење Смерница за припрему статистичких извештаја. Како би се уједначила пракса и избегле евентуалне неусклађености, у току процене ризика закључено је да је потребно да постоје јединствене смернице које ће представљати упутство за државне институције на који начин да се воде статистички подаци за предмете прања новца и финансирања тероризма. Наведеним смерницама се усклађује и усмерава рад на праћењу и извештавању о предметима прања новца и финансирања тероризма, као и евидентирање и размена података која за циљ има једнообразно поступање и поузданију процену ефикасности система за спречавање прања новца и финансирања тероризма и спровођења Националне процене ризика.

Очекује се успостављање веб апликације за праћење предмета прања новца и финансирања тероризма.

Смернице за утврђивање стварног власника странке и смернице за евидентирање стварног власника регистрованог субјекта у централну евиденцију

Смернице за утврђивање стварног власника странке и смернице за евидентирање стварног власника регистрованог субјекта у Централну евиденцију донете су 8. јануара 2019. године.

Председник Координационог тела за спречавање прања новца и финансирања тероризма дана 24.10.2018. године донео је Решење о образовању Стручног тима за израду Смерница о утврђивању стварног власника привредних субјеката и других правних лица. Задатак стручног тима је израда Смерница којима би се уредило питање стварних власника привредних субјеката и других правних лица, удружења, фондација, задужбина и др. За руководиоца Стручног тима именован је представник Управе за спречавање прања новца, док су чланови представници Јавнобележничке коморе Србије, Адвокатске коморе, Комисије за хартије од вредности, Народне банке Србије, Пореске управе, Министарства привреде и представници приватног сектора (банке, овлашћени ревизори).

У току процене ризика закључено је да је потребно да постоје јединствене смернице које ће представљати упутство за обвезника, на који начин да приступи решавању једне од најтежих обавеза према Закону, као и да укаже обвезнику на неке спорне ситуације из праксе и начин решавања када се ради о прикупљању документације и одређивању стварног власника, а нарочито имајући у виду лица код којих постоје комплексне власничке структуре. Такође, потребно је и да надзорни органи имају јединствен приступ, како би се на првом месту довело до јединственог става у тумачењу дела Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма који се односи на стварног власника.

Типологије прања новца и финансирања тероризма

Нове типологије прања новца и по први пут типологије финансирања тероризма завршене су у априлу 2019. године. Циљ типологија јесте практично упознавање свих релевантних учесника у систему са идентификованим ризицима, како за кривична дела означена високим степеном претње, тако и за секторе.

Председник Координационог тела формирао је Стручни тим за израду типологија прања новца и типологија финансирања тероризма дана 11. марта 2019. године. Председник Радне групе је представник Управе за спречавање прања новца, а чланови су представници Републичког јавног тужилаштва, Тужилаштва за организовани криминал, Министарства унутрашњих послова, Народне банке Србије, Комисије за хартије од вредности, Пореске полиције, Министарства правде, Канцеларије савета за националну безбедност, Безбедносно информативне агенције.

Једна од активности из Акционог плана за спровођење Националне процене ризика од прања новца и националне процене ризика од финансирања тероризма јесте и примена резултата процењених ризика кроз израду типологија прања новца и финансирања тероризма.

У току израде типологија размењена су мишљења и са финансијским и нефинансијским делом система кроз низ упитника, како би се преиспитали закључци из пријава сумњивих извештаја и евентуално уочиле нове појаве.

Прекограничне претње

Листа земаља означених одређеним степеном претње од прања новца саставни је део Процене ризика од прања новца, која је усвојена на Влади дана 31. маја 2018. године. Обавеза сваке државе, у складу са методологијом ФАТФ и препоруком број 1 ФАТФ јесте да држава редовно прати и преиспитује ризике од прања новца и финансирања тероризма, како би на адекватан начин одговорила на њих, тј. спровела активности и мере да ризике отклони, а ако не може да их отклони онда да их на одређени начин умањи.

Координационо тело за спречавање прања новца и финансирања тероризма, донело је дана 13. јуна 2019. године решење о образовању Стручног тима за успостављање механизма размене информација у вези са листом идентификованих земаља. Овај стручни тим чине представници Републичког јавног тужилаштва, Управе за спречавање прања новца, Безбедносно-информативне агенције, Тужилаштва за организовани криминал, Пореске полиције, Министарства унутрашњих послова, Народне банке Србије, Комисије за хартије од вредности и Управе царина.

Стручни тим је анализирао и унапредио критеријуме за процену прекограничних претњи из методологије Светске банке, а поред критеријума Стручни тим сачинио је и Анализу прекограничних

претњи за 2018. годину. На овај начин ажурирани су и преиспитани ризици о прекограничним претњама утврђени за период од 2013. године до 2017. године.

Државни органи ће пратити учесталост појављивања земаља које су означене одређеним степеном претње у току обављања активности из својих надлежности и о томе ће на кварталном нивоу достављати извештаје Управи за спречавање прања новца, која ће информисати Координационо тело, како о присутним прекограничним претњама, тако и о променама које су уочене у делу прекограничних претњи.

ГРУПА ЗА ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ И УСКЛАЂИВАЊЕ ПРОПИСА СА МЕЂУНАРОДНИМ СТАНДАРДИМА

РАЗВОЈ СИСТЕМА НА ЗАКОНОДАВНОМ НИВОУ

Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма

Министар финансија је дана 9. септембра 2019. године донео Решење о образовању Радне групе за израду Нацрта закона о изменама и допунама Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, чији су чланови били представници Управе – Групе за правне послове и усклађивање прописа са међународним стандардима, Народне банке Србије, Адвокатске коморе Србије и Јавнобележничке коморе Србије. Радној групи је на изради измена и допуна Закона помогао страни експерт из области спречавања прања новца и финансирања тероризма, ангажован од стране Пројекта за унапређење квалитета и ефикасности пријављивања сумњивих трансакција и капацитета Управе (ИРА 2015).

Измене и допуне Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма усвојене су 24. децембра 2019. године („Службени гласник РС“, број 91/2019, у даљем тексту: Закон), а ступиле су на снагу 01. јануара 2020. године.

Основни разлози за доношење измена и допуна Закона су:

- Усклађивање са захтевима нових прописа Европске уније, тачније са Петом Директивом (ЕУ) 2018/843 Европског парламента и Савета Европе од 30. маја 2018. године која представља измене и допуне постојеће IV Директиве (ЕУ) 2015/849 Европског Парламента и Савета од 20. маја 2015, а које се односе на спречавање коришћења финансијског система у сврху прања новца или финансирања тероризма;
- Отклањање недостатака констатованих у Другом извештају о појачаном прањењу Републике Србије од стране Комитета Манивал;
- Повећање оцена техничке усклађености са ФАТФ Препорукама за које Комитет Манивал још увек није потврдио да су адекватно технички имплементирани у домаће законодавство.

Циљеви који су постигнути изменама и допунама Закона су:

- Усклађивање са постојећом регулативом ЕУ у области спречавања прања новца и финансирања тероризма, као и са препорукама у области спречавања прања новца и финансирања тероризма;
- Правно усаглашавање и дефинисање обавеза адвоката и јавних бележника, као обвезника у систему спречавања прања новца и финансирања тероризма у складу са Препорукама 22 и 23 ФАТФ;
- Имплементација Препорука 18 и 40 ФАТФ којим се регулише надзор и спровођење мера и радњи у пословним јединицама и подређеним друштвима правног лица у већинском власништву обвезника који је члан финансијске групе, као и регулисање међународне сарадње надзорних органа у овој области;

- Отклањање уочених недостатака у примени постојећег законског решења.

Кључне измене и допуне Закона су следеће:

- Регулисање обавеза адвоката и јавних бележника – Адвокати и јавни бележници су изменама и допунама Закона постали готово равноправни у погледу обавеза које су дужни да предузимају у складу са законом. Круг обавеза који се односи на адвокате и јавне бележнике је проширен, што даље значи да ће њихово ангажовање у области спречавања прања новца и финансирања тероризма бити појачано, а све у циљу усклађивања са међународним стандардима, односно са Препорукама 22 и 23 ФАТФ.
- Нови обвезници примене Закона – лица која се баве поштанским саобраћајем и пружаоци кастоди услуге новчаника уврштени су у групу обавезника који примењују одредбе закона. Надзор над применом закона од стране истих спроводи Министарство надлежно за послове поштанског саобраћаја, односно Народна банка Србије.
- Надзор над ревизорима не спроводи више Управа за спречавање прања новца већ Комисија за хартије од вредности.
- Лиценце – Изменама и допунама Закона уводи се обавеза за овлашћено лице и његовог заменика, која су код обвезника именована за извршавање појединих радњи и мера у складу са законом, да за обављање тих послова има лиценцу. Управа издаје лиценцу на основу резултата стручног испита.
- Обавезе спровођења радњи и мера у пословним јединицама и подређеним друштвима правног лица у већинском власништву обвезника- дефинисан је појам финансијске групе, проширена садржина програма и процедура које важе за финансијску групу чији је обвезник члан, проширен је круг података и информација који се размењују на нивоу финансијске групе.
- Јединствени регистар корисника новчане дознаке и Регистар сефова – Успостављање Јединственог регистра корисника новчане дознаке има за циљ приступ подацима о лицима која преносе новчана средства без успостављања пословног односа с пружаоцем платних услуга, односно мимо рачуна отворених у банкама. Податке из овог регистра ће Народној банци Србије редовно достављати банке и друга лица која, у складу са законом, пружају платну услугу извршавања новчане дознаке и ти подаци неће бити јавно доступни. Јединствени регистар сефова садржаће податке о корисницима сефова и лицима која су овлашћена да приступају сефу, као и податке о трајању уговора о сефу. Ове податке ће банке редовно достављати Народној банци Србије и они неће бити јавно доступни већ ће се на њих примењивати прописи којима се уређују банкарска тајна и заштита података о личности.

Доношење подзаконских аката за спровођење Закона предвиђено је у року од четири месеца од дана ступања на снагу овог закона, када ће се ближе уредити методологија за извршавање послова у складу са Законом, као и садржај и начин полагања стручног испита за добијање лиценце за обављање послова овлашћеног лица и заменика овлашћеног лица.

Поступак за означавање лица и ограничавање располагања имовином

Дана 20. децембра 2018. године, решењем Владе Републике Србије бр. 337-12096/2018-1 стављено је седам лица на листу означених лица, а дана 21. децембра 2018. године Министар финансија је донео решења о ограничавању располагања имовином за пет лица, с обзиром да је за два лица утврђено да не поседују имовину.

Након што је правно лице утврдило да има посла са означеним лицем и о томе обавестило Управу, дана 26. фебруара 2019. године и дана 21. марта 2019. године, Министар финансија је донео решење о ограничавању располагања имовином означеном лицу.

Чланом 4. став 2. Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење („Службени гласник РС“ број 29/2015, 113/2017 и 41/2018) предвиђено је да Влада, једном годишње, на предлог министра надлежног за послове финансија, а по прибављеном мишљењу министарства надлежног за унутрашње послове, надлежног јавног тужилаштва, органа надлежног за безбедносне и обавештајне послове и Управе разматра оправданост стављања на листу означених лица. С тим у вези, уроку предвиђеним законом покренут је поступак разматрања оправданости стављања на листу означених лица и прибављена су мишљења наведених надлежних органа.

Мишљења на примену закона и подзаконских аката у надлежности Управе

У складу са чланом 84. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма Управа на захтев обвезника или других заинтересованих физичких или правних лица, припрема и даје мишљења на примену закона и подзаконских аката из своје надлежности, у сарадњи са надзорним органима. Мишљења се објављују на веб сајту Управе http://apml.gov.rs/cyr52/faq_group/Стручна-Мишљења.html и <http://apml.gov.rs/cyr54/tdoc/Стручни-Текстови.html>.

Усклађивање са међународним стандардима секторских закона

Група за правне послове и усклађивање прописа са међународним стандардима Управе учествовала је у поступку измене и допуне следећих секторских закона, а у циљу усаглашавања са међународним стандардима, тачније са Препоруком 28 ФАТФ:

- Закона о играма на срећу, чији је предлагач Управа за игре на срећу;
- Закона о посредовању у промету и закупу непокретности, чији је предлагач Министарство трговине, туризма и телекомуникације;
- Закона о рачуноводству и Закона о ревизији, чији је предлагач Министарство финансија

Ова Група учествовала је у поступку измене и допуне и Закона о централној евиденцији стварних власника, такође у циљу усклађивања са међународним стандардима, чији је предлагач Министарство привреде.

АКТИВНОСТИ У ПРОЦЕСУ ПРЕГОВОРА СА ЕВРОПСКОМ УНИЈОМ

Преговарачко поглавље 4 – слободно кретање капитала

Слобода кретања капитала је једна од четири слободе на којима је засновано функционисање унутрашњег тржишта ЕУ. Спречавање прања новца и финансирања тероризма једна је од тема овог преговарачког поглавља, уз усклађивање прописа у области кретања капитала и текућих плаћања. Координатор преговарачке групе је Министарство финансија.

У области слободног кретања капитала, државе чланице имају обавезу да, уз неке изузетке, уклоне сва ограничења кретања капитала и у оквиру Европске уније и између земаља чланица и осталих земаља. Текућа плаћања се односе на текуће послове, односно послове закључене између резидената и нерезидената, који у основи немају за циљ пренос капитала. Дефинисана су правила која се односе на услуге националних и прекограничних плаћања у ЕУ. Циљ је да прекогранична плаћања постану једноставна, ефикасна и сигурна држави чланица, уз истовремено унапређење права корисника на коришћење услуга плаћања. Такође, настоји се да се побољша конкуренција отварањем тржишта плаћања ка новим учесницима, тако да се подстиче повећање ефикасности и смањење трошкова и успоставља неопходна платформа за јединствену зону за плаћање у еврима.

Потпуна либерализација капиталних кретања је предуслов чланства у Европској унији, а омогућује, на пример, отварање рачуна у иностранству, одобравање кредита нерезидентима, уношење и изношење готовог новца без ограничења, једнак третман држављана других држава чланица у погледу стицања права својине на непокретностима, и слично. У остваривању либерализације капиталних кретања постоји значајна опасност од покушаја злоупотребе слободе кретања капитала и слободе пружања финансијских услуга, које су карактеристичне за интегрисани финансијски простор. Могућност злоупотребе и представља разлог због кога су неопходне мере на нивоу Европске уније које су предмет релевантних правних тековина Европске уније. Злоупотреба финансијског система за премештање нелегално стеченог новца, али и новца који је легално стечен а који може бити искоришћен за финансирање тероризма, представља јасан ризик по интегритет, исправно функционисање, репутацију и стабилност финансијског система.

Најбитнији превентивни акт Европске уније у овој области јесте тзв. Четврта директива, тј. Директива (ЕУ) 2015/849 Европског парламента и Савета од 20. маја 2015. године о спречавању коришћења финансијског система у сврхе прања новца или финансирања тероризма, о изменама Уредбе (ЕУ) број 648/2012 Европског парламента и Савета, и престанку важења Директиве 2005/60/ЕЗ Европског парламента и Савета и Директиве Комисије 2006/70/ЕЗ.

У априлу 2018. године Европска комисија објавила је да је усвојена тзв. Пета директива, тј. Директива (ЕУ) 2015/849 Европског парламента и Савета о спречавању коришћења финансијског система у сврхе прања новца или финансирања тероризма, о измени Уредбе (ЕУ) бр. 648/2012 Европског парламента и Савета о стављању изван снаге Директиве 2005/60/ЕУ Европског парламента и Савета и Директиве Комисије 2006/70/ЕУ. Најзначајније новине које доноси Пета директива су:

- повећање овлашћења финансијско-обавештајних служби у ЕУ и олакшан приступ информацијама, посебно централизованим регистрима информација о банковним рачунима;
- обавеза успостављања регистра стварног власништва како би информације о стварним власницима правних лица и трастова биле транспарентније;
- боље управљање ризиком повезаним са употребом виртуалних валута за финансирање тероризма;
- ограничавање употребе картица са унапред уплаћеним средствима;
- додатне мере и радње за финансијске трансакције са високоризичним земљама;
- обавеза за све државе чланице да успоставе централизоване националне регистре банковних рачуна и рачуна за плаћање.

Изменама и допунама Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“; бр. 91/19) имплементирани су новине које се у овој области уводе кроз Пету директиву.

Осим Пете директиве, релевантне правне тековине су још и Уредба (ЕЗ) број 1781/2006 Европског парламента и Савета од 15. новембра 2006. године о информацијама о налогодавцу које прате трансфер средстава (*Regulation (EC) No 1781/2006 of the European Parliament and of the Council of 15 November 2006 on information on the payer accompanying transfers of funds*).

На Међувладиној конференцији о приступању Републике Србије Европској унији, земље чланице ЕУ сагласиле су се да је Србија спремна за отварање поглавља 4 који се односи на слободно кретање капитала, те је 10. децембра 2019. године донета одлука о отварању Преговарачког поглавља 4.

Преговарачко поглавље 24 - правда, слобода и безбедност

Један од циљева Европске уније јесте и стварање тзв. простора правде, слободе и безбедности. Иако се обрађује у оквиру преговарачког поглавља 4 о слободном кретању капитала, спречавање прања новца и финансирања тероризма, односно кривични аспект тих питања, обрађује се и у оквиру Преговарачког поглавља 24 – Правда, слобода и безбедност, и то у делу који се тиче борбе против организованог криминала (прање новца) односно борбе против тероризма (финансирање тероризма). Координатор преговарачке групе је Министарство унутрашњих послова.

Осим наведених области, ово поглавље обрађује и области азила, миграција, визне политике, контроле граница и Шенген, и одређене аспекте борбе против трговине људима, борбе против дрога, полицијску сарадњу, правосудну сарадњу у грађанским и кривичним стварима, царинску сарадњу и фалсификовање евра.

Релевантне правне тековине у области прања новца и финансирања тероризма, које су предмет овога поглавља, садржане су у једном акту Европске уније и то у Одлуци Савета од 17. октобра 2000. године о модалитетима сарадње између финансијскообавештајних служби држава чланица у погледу

размене информација (*Council Decision of 17 October 2000 concerning arrangements for cooperation between financial intelligence units of the Member States in respect of exchanging information*). Међутим, кроз рад у поглављу сагледавају се сви други аспекти борбе против прања новца и финансирања тероризма, а нарочито кроз информације о испуњавању прелазног мерила 5 које се односи на испуњавање препорука Манивала, повећање броја сумњивих трансакција и предмета Управе и проактивно коришћење информација Управе у истрагама.

У току 2019. године, Управа је активно учествовала у спровођењу Акционог плана за Преговарачко поглавље 24 у делу који се односи на спречавање прања новца (подпоглавље за борбу против организованог криминала). Допринос је дала и подпоглавље 7 које се тиче борбе против тероризма.

Једна од активности Управе у спровођењу Акционог плана за Преговарачко поглавље 24 у делу подпоглавља за борбу против организованог криминала је и учешће у „Имплементацији Националног криминалистичко – обавештајног система (НКОС)“.

Преговарачко поглавље 31 – Спољна, безбедносна и одбрамбена политика

Заједничка спољна и безбедносна политика ЕУ настала је Уговором из Мастрихта, а посебно је ојачана Уговором из Лисабона, јер Европска унија тежи да буде једногласна када се ради о спољној политици. Углавном је заснована на консензусу држава чланица, и то је механизам за усвајање заједничких декларација и смерница за политичка и безбедносна питања која воде ка заједничкој дипломатској акцији и ка предузимању заједничких акција. Усвајају се одлуке којима се дефинише однос ЕУ према одређеним питањима и мере за спровођење Заједничке спољне и безбедносне политике, укључујући и санкције. Осим дипломатске акције, основни правци деловања у оквиру овог поглавља су Заједничка безбедносна и одбрамбена политика, рестриктивне мере и контрола наоружања. Координатор Преговарачког поглавља је Министарство спољних послова.

Релевантне правне тековине Европске уније, у надлежности Управе, јесу превасходно оне које се тичу мера ограничавања које се предузимају у случају када Европска унија оцени да нека држава крши међународно право или људска права и да не поштује основне демократске вредности и владавину права као и тековине које су у вези са борбом против тероризма односно његовим финансирањем (нпр. *The fight against terrorist financing [Council 16089/04], 14 December 2004; Revised Strategy on Terrorist Financing [Council 11778/08], 11 July 2008*). Санкције могу бити различите, од дипломатских до економских, а од државе кандидата се очекује да се у процесу преговора усклади са системом рестриктивних мера које су предвиђене у ЕУ.

Део у коме је Управа дала свој допринос тиче се примене међународних мера ограничавања. Наиме, Законом о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење, разрађују се мере за ограничавање располагања имовином којим се имплементирају резолуције Савета безбедности Уједињених нација 1267, 1373 и 1540, а самим тим и релевантних правних тековина.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Активности у оквиру Конференције држава потписница Варшавске конвенције

Помоћник директора учествовао је на 11. састанку држава потписница у Стразбуру 22-23.10.2019. године. На састанку је саопштено да ће се државама потписницама проследити Упитник о трансверзалном тематском мониторингу за чланове 3(4) – трајно одузимање имовине проистекле из кривичног дела, 7(2ц) – истражна овлашћења и технике и 19(1) – захтеви банкама за праћење трансакција. Рок за одговор на упитник је 14.2.2020. године. Поред помоћника директора, члан делегације на Конференцији је и представник Министарства правде.

Активности у оквиру Комитета Манивал Савета Европе

Србија је чланица Комитета Манивал од 2003. године. Комитет функционише по принципу узајамних евалуација држава чланица према методологији и стандардима ФАТФ (Financial Action Task Force) – међународног тела које поставља стандарде за борбу против прања новца и финансирања тероризма. Сталну делегацију у Комитету и у 2018. години чинили су представници Управе, Министарства унутрашњих послова, Министарства правде и Народне банке Србије, а шеф делегације је државни секретар Министарства правде.

У току 2019. године одржана су два редовна пленарна заседања Манивала, 58. седница од 15-19. јула 2019. године и 59. седница од 2-6. децембра 2019. године, којима су присуствовали представници Управе.

На 59. заседању, Манивал је на бази достављеног извештаја о напретку Републике Србије, повећао оцене у односу на три препоруке ФАТФ (Препоруке 6,8 и 18). Од свих замерки које се односе на усклађеност на техничком нивоу из 2016. године, са стањем из децембра 2019. године, Манивал треба да верификује напредак Републике Србије у погледу усклађености са преостале још четири препоруке ФАТФ. Те четири препоруке се односе на одредбе које се тичу обавеза примене Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма од стране адвоката и јавних бележника (препоруке 22 и 23 ФАТФ), одредбе о правилима стручности и подобности у нефинансијском сектору (fit and proper) у више секторских закона (о играма на срећу, посредовању у промету непокретности, рачуноводству), као и одредбе о овлашћењима надзорних органа по Закону о спречавању прања новца и финансирања тероризма у међународној сарадњи и размени информација. Све наведене замерке решене су изменама и допунама релевантних закона, међу којима је и Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма, закључно са децембром 2019. године. Очекује се да ће Манивал и формално верификовати напредак у том смислу на првом пленарном заседању тог комитета у 2021. години, у складу са одлуком Манивала из децембра 2019. године, а не на пленарном заседању у децембру 2020. године.

Током децембарског пленарног заседања Манивала делегација Републике Србије одржала је презентацију којом су представљена искустава Управе у вези са процесом појачаног праћења, самим активностима у испуњавању Акционог плана за имплементацију препорука ФАТФ што је претходило скидању са „сиве листе“.

Активности у оквиру ФАТФ

ФАТФ је међудржавно тело које има за циљ да развија и унапређује мере и радње за борбу против прања новца и финансирања тероризма на националном и међународном нивоу. ФАТФ је заправо креатор политике, који ради на стварању политичке воље за реформу прописа и регулаторног оквира у области спречавања прања новца и финансирања тероризма на националном нивоу. У овим пословима ФАТФ сарађује са осталим међународним телима за борбу против прања новца и финансирања тероризма. Један од најважнијих докумената ФАТФ су Препоруке ФАТФ – Међународни стандарди против прања новца и финансирања тероризма и ширења оружја за масовно уништење које представљају основни међународни стандард у овој области. Експерти Комитета Манивал су током петог круга евалуације оцењивали усклађеност законодавства у Републици Србији са овим препорукама.

У оквиру ИЦРГ прописа састанак са Заједничком групом ФАТФ за Европу и Евроазију одржан је у Паризу, у седишту ФАТФ/ОЕЦД, дана 22.1.2019. године. На састанку је констатован значајан напредак у постизању делотворности према тзв. непосредним резултатима из ФАТФ Методологије (*Immediate Outcomes – IOs*), као и да су се стекли услови да се уприличи посета Заједничке групе Републици Србији.

Заједничка група ФАТФ за Европу и Евроазију Радне групе за праћење међународне сарадње (*ICRG EEJG*) упутила је у Србију експертски тим ради потврде напретка (посета обављена у Београду, 27-28. маја 2019. године). Након посете експертски тим је у свом извештају констатовао да је Република Србија у потпуности спровела Акциони план ФАТФ из 2018, а у многим областима отишла и корак даље од онога што је тражено овим акционим планом. У складу са тим извештајем на пленарном заседању ФАТФ од 16-21. јуна 2019. године у Орланду, САД, Република Србије је скинута са „сиве листе“ (листа држава са одређеним недостацима у систему борбе против прања новца и финансирања тероризма) на којој се налазила од фебруара 2018. године. Овом приликом ФАТФ је констатовао не само да је Акциони план испуњен већ и да је спроведена обимна законодавна активност, 12 закона је ступило на снагу, донесено је више од 60 подзаконских аката, смерница и других докумената, уложени су велики напори у унапређењу примене прописа у пракси и сарадњи свих учесника у систему за спречавање прања новца и финансирање тероризма, спроведене су и реформе на институционалном нивоу.

Активности у оквиру Егмонт групе

Егмонт група је удружење финансијскообавештајних служби (ФОС) широм света, чија је основна функција промовисање и унапређење сарадње у смислу размене финансијскообавештајних података између ФОС, према принципима који се формулишу на нивоу Групе, као и најбољим праксама. То је инклузивна, неполитичка организација, чији је Управа члан од 2003. године. Егмонт група се окупља двапут годишње – у пленуму, који се обично одржава између маја и јула месеца, и у радним групама и састанцима директора ФОС (најчешће у јануару или фебруару).

Састанак радних група одржан је у Џакарти, 28-31.1.2019. године, а пленарни састанак одржан је у Хагу, 1-5.7.2019. године. Два представника Управе учествовала су на пленарном састанку, у оквиру којег су одржани и састанци радних група. Оба представника учествовала су на састанку Радне групе за чланство, подршку и усклађеност са принципима ЕГ (*Membership, Support and Compliance Working Group*). На маргинама овог догађаја потписан је и споразум о сарадњи и размени података између Управе и ФОС Ватикана.

Крај новембра 2019. године био је крајњи рок да чланице Егмонт групе попуне тзв. двогодишњи цензус (Biennial Census), упитник на основу којег се формира база података о сваком ФОС засебно, која је доступна свим чланицама, а која садржи податке о устројству ФОС, најважнијим механизмима за финансијскообавештајни рад садржаним у закону, ИТ компоненти, броју размењених података на унутрашњем и међународном нивоу и потребама за обуком.

На крају 2019, Егмонт група броји 165 чланова са перспективом даљег ширења.

Активности у оквиру Евроазијске групе (ЕАГ)

Управа има статус посматрача у ЕАГ. Први пленарни састанак у 2019. Години одржан је у Москви, 27-31.5.2019. године, и на њему је учествовао представник Управе. У оквиру састанка одржана је и радионица у организацији Росфинмониторинга о унапређењу инфраструктуре ФОС коришћењем нових технологија заснованих на вештачкој интелигенцији и обезбеђивањем посебних алатки за истраге кривичних дела из области финансијског криминала повезаних са крипто-имовином/блокчејном. Други пленарни састанак одржан је у Ашхабаду, Туркменистан, 25-29.11.2019. године и на њему су учествовала два представника Управе. Представник Управе је члан Радне групе за типологије и борбу против финансирања тероризма и финансијски кривичних дела. На маргинама састанка покренута је иницијатива за потписивање споразума о сарадњи и размени информација између Управе и ФОС Туркменистана. Поступак закључивања спровешће се дипломатским путем.

За потребе ЕАГ Управа је у јануару 2019. године попунила Упитник о финансирању тероризма имовином стеченом криминалом, укључујући и организовани криминал, а део упитника је проследила другом државним органима, чије је одговоре потом објединила, превела и проследила ЕАГ.

Конференција шефова ФОС региона

Одржана је на Охриду, 3-4.10.2019. године. Учествовали су директор и помоћник директора Управе, као и директори ФОС из бивших југословенских република и из Албаније. Теме су обухватале актуелна питања за ФОС региона, ризике и изазове у борби против прања новца, као и представљање Хоризонталног механизма Савета Европе. Један део састанка одржан је иза затворених врата, искључиво за шефове ФОС.

На састанку је договорено да се следећа конференција, у октобру/новембру 2020. одржи у Републици Србији.

Сарадња са међународним организацијама и органима других држава

Управа је наставила са активном сарадњом са Организацијом за европску безбедност и сарадњу – ОЕБС као и са органима Сједињених Америчких Држава (*Department of Justice, Department of State*) и америчком амбасадом у Београду. Треба истаћи изузетно значајно и корисно учешће представника Управе у интензивном програму обуке за проактивне истраге случајева корупције, финансијских превара и привредног криминала, као и у сертификованим програмима обуке за овлашћене истражитеље превара (CFE) и за борбу против прања новца (CAMS).

УСАГЛАШАВАЊЕ ПОРЕСКИХ ПРОПИСА НА МЕЂУНАРОДНОМ НИВОУ И ПРИМЕНА ФАТКА ПРОПИСА

На основу Закључка Владе од 28. јуна 2014. године, дана 30. јуна 2014. потписана је Потврда намере Републике Србије да се закључи међудржавни споразум поводом примене одредаба Закона о усаглашеном опорезивању иностраних рачуна – ФАТКА пропис (*FATCA-The Foreign Account Tax Compliance Act*) и Сагласност за укључење Републике Србије на Листу јурисдикција на ФАТКА вебсајту које примењују ФАТКА пропис.

Споразум између Владе Сједињених Америчких Држава и Владе Републике Србије са циљем побољшања усаглашености пореских прописа на међународном нивоу и примене ФАТКА прописа се односи на сет прописа Сједињених Америчких Држава (у даљем тексту: Споразум) донетих у циљу борбе против утаје пореза. Овим прописима се предвиђа да стране финансијске институције или други финансијски посредници учествују путем извештавања у спречавању избегавања плаћања пореза од стране америчких држављана или резидената који своја финансијска средства држе у неамеричким финансијским институцијама и на страним рачунима.

Споразум је потписан дана 10. априла 2019. године у Београду, након чега је покренут поступак потврђивања истог.

Народна скупштина је дана 24. децембра 2019. године усвојила Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Сједињених Америчких Држава са циљем побољшања усаглашености пореских прописа на међународном нивоу и примене ФАТКА прописа („Службени гласник РС-Међународни уговори“ бр. 16/2019).

У складу са одредбама потврђеног Споразума, надлежни органи за спровођење Споразума су Управа за спречавање прања новца за Србију и Служба интерних прихода за САД.

У наредном периоду биће потписан Аранжман између наведених надлежних органа којим се прецизније утврђује методологија извештавања, процедуре и правила неопходна за реализацију и примену Споразума.

У циљу редовног извештавања и извршавања обавеза предвиђених Споразумом и Аранжманом у Управи је формирана Група за примену усаглашености пореских прописа на међународном нивоу.

СЕКТОР ЗА АНАЛИТИКУ И СПРЕЧАВАЊЕ ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА

Сектор за аналитику и спречавање финансирања тероризма се састоји из Одељења за аналитику и Групе за спречавање финансирања тероризма.

Одељење за аналитику се састоји из два одсека и то: *Одсек за анализу сумњивих трансакција* и *Одсек за сарадњу са другим државним органима*.

У току 2019. године у Сектору за аналитику и спречавање финансирања тероризма отворено је 1.255 нових предмета. Поред рада на новоотвореним предметима аналитичари су поступали и по великом броју предмета који су отворени претходних година.

ОДСЕК ЗА САРАДЊУ СА ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА

Тужилаштва

Надлежна тужилаштва су у току 2019. године Управи упутила 186 захтева.

Тужилаштво	Број захтева
Тужилаштво за организовани криминал	59
Виша тужилаштва	124
Основна тужилаштва	3

Образложење сумње у прање новца најчешће се везује за коруптивна кривична дела, преварне радње, ненаменско трошење средстава, проневере, недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи, недозвољена производња и стављање у промет опојних дрога, фалсификовање, све облике организованог криминала и друго.

Управа своје предмете прослеђује надлежним тужилаштвима сходно потписаном Споразуму са Републичким јавним тужилашством од 26. априла 2017. године. У току 2019. године Управа је проследила укупно 158 информација надлежним тужилаштвима.

Тужилаштво	Број прослеђених Извештаја
Тужилаштво за организовани криминал	37
Тужилаштво за високотехнолошки криминал	1
Виша тужилаштва	102

Највећи број анализа и информација о сумњи у активности које указују на прање новца прослеђен је Вишем јавном тужилаштву у Београду, укупно 66 информација.

Регионална распоређеност прослеђених информација по тужилаштвима приказана је у табели која следи.

Више јавно тужилаштво	Број прослеђених Извештаја
Београд	66
Краљево	10
Ниш	19
Нови Сад	24

У највећем броју случајева информације су тужилаштвима прослеђене због сумње у симуловане правне послове за које постоје претпоставке да иза тих послова не стоји економска оправданост (стварна купопродаја роба и услуга), због сумње у корупцију, трговину наркотицима, трговину људима, фалсификовање пословне документације, разне врсте превара и везе са криминалним групама у Републици Србији.

Укупно гледајући сарадња са тужилаштвима има растући тренд у односу на претходне године. Ту се првенствено мисли на број размењених дописа (захтева) за поступање из својих надлежности у откривању предикатних кривичних дела из којих је стечена незаконита имовинска корист што је основ за процесуирање и доказивања кривичног дела прања новца. Опредељеност државе да истраје у борби против корупције, допринело је дефинисању и јачању Виших тужилаштава за ту намену (Београд, Н. Сад, Ниш, Краљево) у стручном и организационом смислу и формирању ударних група где по природи својих надлежности припада и Управа за спречавање прања новца. Тако устројен систем борбе против корупције и предузетих активности огледа се и у исказаној статистици у сарадњи са вишим тужилаштвима, као и са Тужилаштвом за организовани криминал (ТОК).

Министарство унутрашњих послова

Министарство унутрашњих послова је у 2019. години Управи упутило 217 захтева. На захтев Министарства унутрашњих послова поред провера из расположивих база Управе (базе готовинских

и сумњивих трансакција), прикупљани су подаци о прометима по рачунима (у просеку за период од 6 година), преносу новца путем платних институција и подаци од партнерских служби преко ЕГМОНТ групе.

У току анализе сумњивих трансакција које су пријављене од стране обвезника, Управа је Министарству унутрашњих послова упутила 85 захтева у којима су им достављани подаци о сумњивим активностима која указују на кривична дела из којих је незаконито стечена имовинска корист али у исто време и тражене информације о кривичним делима, везама са криминалним групама у Републици Србији и свим другим оперативним подацима са којима располажу. Активности лица која су била предмет анализе указивала су на сумњу у легално порекло средстава, трговину наркотицима, преварне радње, злоупотребе положаја одговорних лица, трговину људима, финансирању тероризма и манипулације хартијама од вредности.

Безбедносно-информативна агенција

У току 2019. године Безбедносно-информативна агенција је Управи упутила укупно 54 захтева где је било потребно, поред расположивих база, проверити и промете по рачунима. Највећи број размењених информација односио се на сумњу у трговину наркотицима, трговину људима, финансирање тероризма, везу са криминалним организацијама, трансфере новца сумњивог порекла на рачуне у Републици Србији и фалсификовање идентификационих докумената од стране физичких лица.

Такође, након извршених анализа сумњивих трансакција Управа је Безбедносно-информативној агенцији на даљу надлежност проследила укупно 74 информације, са захтевом да нас обавесте о резултатима извршених провера. Највећи број прослеђених информација односио се на стране држављане који поседују рачуне или врше трансакције у пословним банкама у Србији, а чије се активности могу довести у сумњу са недозвољеним прелазом државне границе и кријумчарењем људи, трговином људима, наркотицима, преварама, прањем новца и финансирањем тероризма.

Услед мигрантске кризе, учестале су и пријаве сумњивих трансакција од стране платних институција. Наведене сумњиве трансакције од стране платних институција прослеђене су на даљу надлежност Безбедносно-информативној агенцији.

Пореска управа

У 2019. години Пореска управа је упутила 63 захтева за доставу података, док је од стране Управе на даљу надлежност Пореској управи прослеђено 119 захтева. Захтеви Управе најчешће су се односили на сумњу у симуловане правне послове са циљем извлачења готовине са рачуна правних лица, а у сврху избегавања плаћања пореских обавеза. Најчешћи препознати облици који указују на пореску утају били су: значајно учешће позајмица у односу на исказан целокупан промет правног лица, што указује на сумњу да правно лице значајан део делатности обавља у „сивој зони“. Један

део захтева Управе односио се и на повраћаје позајмица оснивача за ликвидност за које постоји сумња да није дошло до њиховог извршења. Може се закључити да се велики број предмета везује за случајеве „симулованог извлачења“ готовинског новца са рачуна правних лица, чиме се избегава исказивање објективних прихода који подлежу опорезивању.

Ефективност рада Управе за спречавање прања новца потврђује и информација да је Пореска управа на основу информација које је добила од Управе за спречавање прања новца издала 114 налога за контролу, окончана је 71 контрола од чега је 46 контрола са утврђеним неправилностима. Укупно утврђена неизмирена пореска обавеза у завршеним контролама износи РСД 431.999.480,00.

Агенција за борбу против корупције

Агенција за борбу против корупције је у току 2019. године Управи упутила 9 захтева који су се односили на сумњу у несразмеру примања и имовине функционера и повезаних лица која је пријављена Агенцији. Такође, у истом периоду Управа је Агенцији доставила 1 информацију због сумње у постојање имовине која није пријављена Агенцији.

Народна банка Србије

Народна банка Србије је у току 2019. године у складу са Споразумом о сарадњи у области спречавања прања новца и финансирања тероризма, закљученим између Управе и НБС, Управи упутила 49 захтева за проверу података који су се односили на пријављене трансакције обвезника (број и квалитет пријављених сумњивих и готовинских трансакција) и проверу података који се односе на лица која купују уделе у банкама, као и лица која намервају да обављају послове посредовања у осигурању.

Управа Царина

Управа Царина је током 2019. године због сумње у постојање елемената кривичног дела прања новца проследила укупно 36 информације. Такође, Управа Царина је због извршених девизних прекршаја Управи проследила 27 информација. У истом периоду на даље поступање надлежном органу Управа је упутила 20 захтева за доставу информација из њихове надлежности.

Резултати сарадње са другим државним органима

Као један од показатеља успешне сарадње Управе за спречавање прања новца и других надлежних државних органа у Републици Србији, у 2019. години је и 60 правоснажних пресуда за извршење кривичног дела прања новца. Наведеним пресудама је обухваћено исто толико физичких лица.

Такође, у 2019. години постоји и 1 правоснажна пресуда за финансирање тероризма којом је обухваћено 7 физичких лица.

У прилог успешне сарадње Управе са другим државним органима говори и чињеница да је Управа у сарадњи са другим надлежним државним органима привремено обуставила извршење трансакција у износу од РСД 25.353.840,00.

Сарадња са страним финансијскообавештајним службама

У току 2019. године Управа је одговорила на 105 захтева страних финансијскообавештајних служби. Захтеви су се углавном односили на држављане Републике Србије са рачунима у иностранству за које се доводе у везу са криминалним групама или криминалним активностима, као и на стране држављане који имају рачуне у пословним банкама у Србији или су учесници у криминалним активностима у Србији.

Управа је, у току рада по аналитичким предметима, страним финансијскообавештајним службама упутила укупно 224 захтева. Захтеви су се највећим делом односили на нерезиденте који имају рачуне или пословне активности у Србији, а због сумње у порекло средстава или пословање истих. Такође, део захтева упућен је страним финансијскообавештајним службама у циљу идентификовања имовине домаћих лица у иностранству.

Преглед финансијскообавештајних служби са којима је размењено највише информација у 2019. години је приказан у следећој табели:

	Захтеви страних ФОС	Захтеви Управе
Словенија	12	11
Аустрија	3	10
Босна и Херцеговина	6	8
Бугарска	3	14
Кипар	3	15
Хрватска	4	7
Чешка	5	10
Немачка	5	18
Малта	10	8
Турска	1	10

ОДСЕК ЗА АНАЛИЗУ СУМЊИВИХ ТРАНСАКЦИЈА

У току 2019. године обвезници су Управи пријавили укупно 2.267 сумњивих извештаја. Преглед пријављених сумњивих извештаја по обвезницима приказан је у следећој табели:

Обвезници	Број пријављених сумњивих извештаја
Банке	819
Брокерско-дилерска друштва	1
Агенти за промет некретина	2
Рачуновође	6
Ревизори	5
Лица која се баве поштанским саобраћајем	891
Осигуравајућа друштва	17
Јавни бележници	58
Адвокати	353
Овлашћени мењачи	5
Приређивачи посебних игара на срећу у играчницама и приређивачи игара на срећу преко средстава електронске комуникације	67
Лизинг компаније	5
Остали извори*	24

Као што се из горе приложеног графичког приказа може видети, највећи број сумњивих трансакција у 2019. години пријавиле су платне институције и банке.

Свеобухватна образложења да се у пријављеним трансакцијама ради о сумњи у прање новца или финансирање тероризма достављају банке које поред објашњења сумње за конкретну трансакцију достављају и опширне информације о активностима пријављених лица које су претходиле самој пријави.

Највећи део извештаја које су платне институције пријавиле Управи као сумњиве (891 извештај) прослеђени су другим државним органима на даље поступање због сумње у кријумчарење и трговину људи, као и недозвољену трговину.

Учесници у трансакцијама које нису прослеђене тј. где нема довољно података који поткрепљују сумњу у прање новца или финансирање тероризма, и даље се прате и након пријављених нових готовинских или сумњивих трансакција, поново анализирају и процењују.

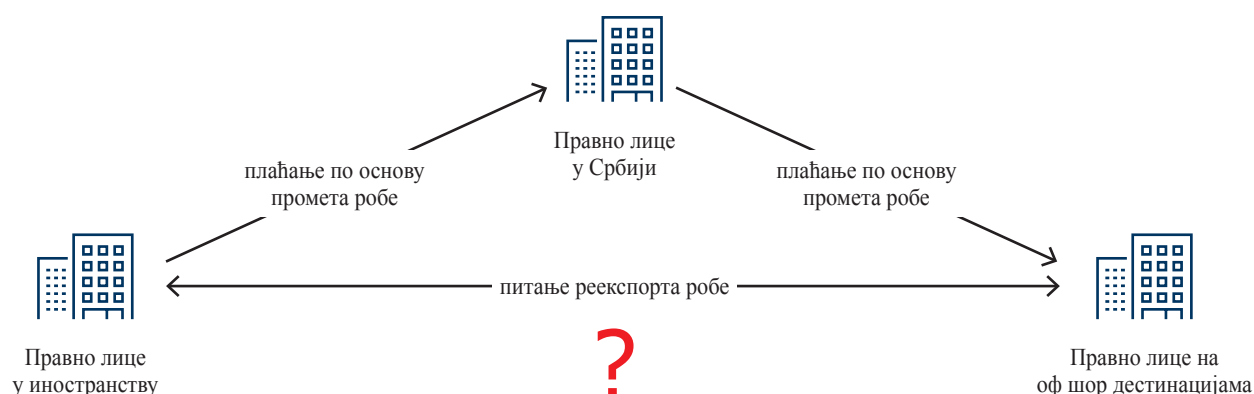
Број пријављених сумњивих трансакција није меродаван за оцену квалитета истих, што указује да се треба базирати на процену анализе ризика која може последично довести до мањег броја прослеђених трансакције. Такође, број примљених и прослеђених дописа ка другим државним органима не указује на недовољан квалитет информација које прима и прослеђује Управа. На основи изнетог узрок и последица нису у колизији у смислу да број прослеђених аутоматски значи и повећан квалитет.

УОЧЕНЕ ТИПОЛОГИЈЕ ПРАЊА НОВЦА

Анализом сумњивих трансакција које су пријављене углавном од стране банака и даље се понављају исте типологије прања новца као и претходних година:

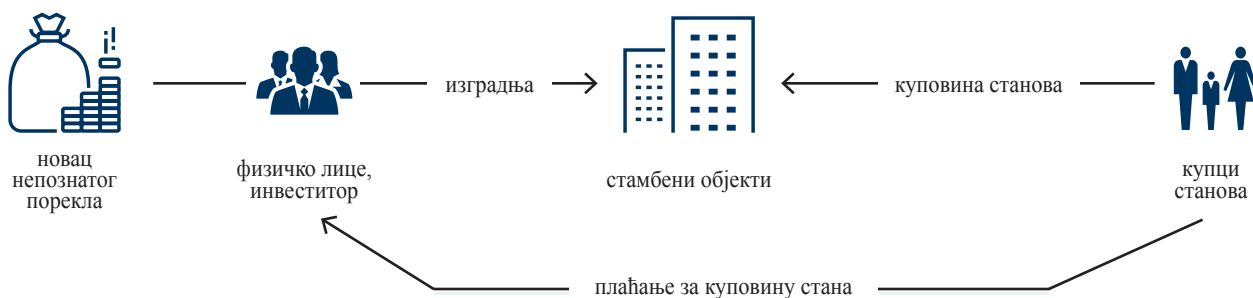
- 1. Послови реекспорта, „транзитне трансакције“ неповезаних правних лица у међународном платном промету:** Кад је реч о сумњивим активностима у пословима реекспорта, уочени су спољнотрговински послови реекспорта иза којих не стоји стварно кретање робе од испоручиоца до примаоца робе, што побуђује сумње у фиктивну циркулацију новца са циљем да се новац раслојава преко више корисника у разним земљама са циљем да се прикрије права сврха интеграције и порекла истог. Такође, уочени су случајеви раслојавања новца високих износа у међународном платном промету код којег не постоји реална економска сврха. Обично се ради о „транзитним трансакцијама“ које потичу од фирме организатора у иностранству која усмерава новац на српску фирму, обично по основу услуга, који се одмах, истог дана трансферише, такође по основу фактурисаних услуга на рачун осталих фирми које су често лоциране у оф-шор (*offshore*) зонама. У оваквим случајевима тешко се препознаје права делатност фирме организатора и претпоставља се да им је права сврха прикривање и раслојавање „прљавог новца“ или активности пореских превара (ПДВ - у систему ЕУ).

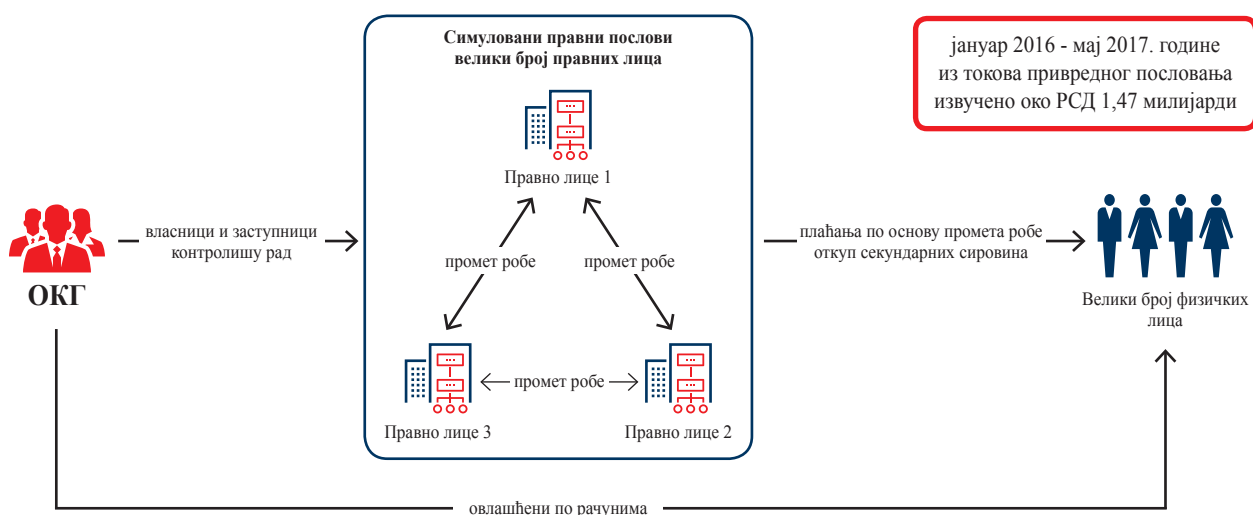
- 2. Извлачење средстава са рачуна правног лица преко предузетника:** Физичко лице отвара предузетничку радњу, а у циљу извлачења средстава са рачуна правног лица које је под његовом управљачком контролом, а у оквиру позитивних законских прописа. Средства се са рачуна правног лица трансферишу у корист предузетничке радње (максимално до РСД 6.000.000,00), а затим се подижу са рачуна предузетничке радње. Као типологија која јасно указује на сумњу организованог извлачења новца организатора извесног правног лица је низ основаних предузетничких друштава (ПР – паушално плаћање пореза), која су повезана са одређеним правним лицем које током паушалне године уплаћује новац на предузетничке радње, обично по основу извршења „фиктивних услуга“, до законског лимита, а који се потом подиже и уручује организатору посла (власнику правног лица).

3. Прање новца преко физичких лица инвеститора: Физичко лице убацује новац непознатог порекла у изградњу стамбених јединица које имају регулисану грађевинску документацију за изградњу. Међутим, већа сумња у прање новца постоји у инвестирањима у стамбено пословне објекте која немају грађевинску дозволу. У таквим случајевима обично нема надзора у поступку изградње. Након изградње врши се легализација објеката (станови) који су предмет продаје (најчешће у готовини). На тај начин се „споран новац“ легализује, остварују се приходи (најчешће готовински) и капитална добит која су ван домашаја пореских органа.

4. Симуловани правни послови: Средства се без јасне економске оправданости трансферишу између већег броја међусобно повезаних правних лица. На крају се средства трансферишу са рачуна правних лица на рачуне физичких лица, а по основу откупа секундарних сировина. Лице средства одмах по приспећу подиже са рачуна.

5. Злоупотреба инернет игара на срећу у циљу прања новца

Уочена типологија прања новца путем злоупотребе интернет казина може се поделити на једноставније и сложеније типове.

- Резидент Републике Србије отвара налог код интернет казина у другој држави на који само путем „e-mail“ адресе трансферише новчана средства непознатог порекла са „master account-a“ отвореног

код платних платформи у високим износима. Након извршене трансакције лице може потрошити ниску суму новца на игру – коцкање, или без трошкова игре средства повући са подналога. Лице добија исплатницу од интернет казина, а повучена новчана средства представљају добитак остварен играњем игара на срећу.

- Више отворених подналога код интернет казина према раније договореном сценарију истовремено улази у интернет казино и заједно „седају“ за исти виртуелни сто за игру. Један од играча који је депоновао значајна средства на подналог користећи главни налог отворен код платних платформи, намерно губи у намештеној, претходно договореној игри у корист других играча за столом, који након тога остварени добитак повлаче са подналога и користећи главни налог средства готовински подижу у трећим државама уз исплатницу са стварним добитком оствареним играњем игара на срећу путем интернета.
- Нерезидент са пријављеним привременим пребивалиштем у Републици Србији отвара подналог код пружаоца услуга интернет игара на срећу – интернет казина у другој држави са лажном адресом која може стварно постојати, или може бити потпуно измишљена, на који депонује средства путем главног налога који има отворен код платних платформи. Нерезидент коцкајући се према ранијем договору намерно губи новчана средства у корист других играча за виртуелним столом, или побеђује у игри, а изгубљена или освојена средства се подижу уз исплатницу о оствареном губитку-добитку у трећим државама.

УОЧЕНИ ТРЕНДОВИ И ИЗАЗОВИ У БОРБИ ПРОТИВ ПРАЊА НОВЦА

1. УЛАГАЊА ГОТОВИНЕ НЕПОЗНАТОГ ПОРЕКЛА У ГРАЂЕВИНСКИ СЕКТОР И СЕКТОР НЕПОКРЕТНОСТИ

У односу на протекле године, тако и током 2019. године се уочава већ устаљени тренд инвестирања готовине или новца који потиче из непознатог порекла, као и од организованог криминала или појединаца криминалаца. Ове наводе потврђује и сарадња са државним органима у истражним радњама око провера токова новца у сектору грађевинарства или у промету са непокретностима. У Националној процени ризика од прања новца и финансирања тероризма током 2018. године истакнут је висок ризик од прања новца грађевинског сектора. Вероватно овом стању доприноси и чињеница да је још увек могућа нелегална градња, иако постоје видни помаци у регулативи добијања грађевинских дозвола, те предузимања мера у учесталији и ефиканији рад инспекцијских служби.

2. ФИНАНСИЈСКЕ ОПЕРАЦИЈЕ ПРЕКО НЕРЕЗИДЕНТНИХ РАЧУНА

Све више се уочава тренд трансфера новца преко нерезидентних рачуна страних правних и физичких лица у банкарском сектору Републике Србије. Поставља се питање и намеће сумња у смисао и економско-правну оправданост финансијског промета за поједине нерезиденте кад се ради о реекспортним пословима роба и услуга. Додатним анализама, укључујући и међународне

провере, нарочито вршењем непосредних контрола, дошло би се до оправданости сумњи, као и до сегментације специфичних трговинских послова (одређене робе или услуге), који се фиктивно користе да ли за карусел преваре, чисто прање новца или комбиновано.

3. ПОРЕСКЕ УТАЈЕ

Наставља се тренд уочавања сумње у вршење кривичних дела привредног криминала - пореске утаје. Томе у прилог иде констатација да је чак повећан број прослеђених предмета Пореској управи у односу на претходне године. И даље су присутне појаве симулованих послова, фиктивне радње преноса новца и извлачења готовине преко рачуна физичких лица и предузетника. Такође, присутно је и фиктивно - лажно пословање ради неисказивања пореских обавеза због избегавања легалног промета роба или се са друге стране лажно исказује право на повраћај пореза. У оба случаја се пре свега мисли на ПДВ. Искуства и сарадња са надлежним државним органима указују да постоје организоване криминалне групе или долази до оснивања нових, чији је циљ да у корист својих клијената, или личну корист, чине смишљене фискалне преваре – утаје пореза, што наноси огромну штету буџету Републике Србије.

4. МОДАЛИТЕТ НЕЗАКОНИТОГ ИЗВЛАЧЕЊА НОВЦА ДОМАЋИХ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА У МЕЂУНАРОДНОМ ПЛАТНОМ СИСТЕМУ

Поучени искуствима и позитивном праксом откривања незаконитог извлачења новца са рачуна, професионално организоване криминалне групе креирају нове и сложеније модалитете извлачења новца. Уочена је пракса међународног фактора у смислу да се новац домаћих правних лица која желе да извуку готовину уплаћује директно или посредно на нерезидентне рачуне страних фирми у земљи (организатору), или се пак трансферише преко посредних фирми на нерезидентни рачун (организатора) пружаоца услуга (фиктивних) у земље окружења а потом се преко бројних курира новац враћа у готовини, већином непријављен на граници наручиоцима посла, након подизања ефективног новца са банковог рачуна (организатора) у дотичној земљи.

5. КРИПТО ВАЛУТЕ (ВИРТУЕЛНЕ ВАЛУТЕ)

Као што је истакнуто у Извештају за 2017. и 2018. годину, изазов за хипотетичку претњу од прања новца у блиској будућности је појава крипто валута (виртуелних валута). Ту се мисли на саму производњу и стављање у промет тако произведене креиране валуте или класична купопродаја, а већ је свима познато да је успостављена и глобална берзанска купопродаја. Технолошки развој омогућава креирање безброј крипто валути и тешко је предвидети шта ће се из тога све изродити у смислу њихове намене, корисности и оправданости постојања. Практика нас учи да је флукуација вредности тих валута учестала и да нагло расте или опада. Вероватно на ту чињеницу утичу шпекулативне радње изазиване појачаном тражњом и растом цена. Оно што забрињава монетарне власти је огромна количина новца која се конвертује у крипто валуте.

Србија није имуна на растући тренд трговања крипто валутама. Финансијски сектор евидентира салдирања (обично преко кредитних картица) све већег учешћа бројних играча на том пољу. С

обзиром на приличну анонимност у ланцу трговања и поседовања виртуелних новчаника, ово је уједно и примамљива прилика криминалним организацијама или криминалцима да искористе ову поприлично недефинисану и нерегулисану ново насталу индустрију за своје криминалне радње и прање новца. Сигурно можемо рећи, у скорој будућности ће бити доста изазова и неопходних радњи око успостављања добре превентиве и контроле сектора крипто валута а пре свега ту се мисли на дефинисање и идентификацију носиоца посла, учесника у трговању, праћењу као и контроли кретања токова новца која подлежу конверзији новца у крипто валуте и обрнуто.

6. ДИГИТАЛНА ЕКОНОМИЈА

Све је већа примена информационо технолошких достигнућа. У циљу унапређења пословања и конкурентности креирају се нови производи на ИТ платформама, нарочито у сегменту услуга, а ту се поготово мисли на секторе банкарства и факторинга. Циљ је унапређење пословања привредних друштава без личног присуства, он – лајн контакта и размене добара и услуга уз салдирање трансакција преко посебно креираних платформи. У овим случајевима, носиоцу – креатору платформе електронског пословања, и уједно обвезнику „неадекватна идентификација клијената“ сходно ЗСПНФТ, може узроковати недовољно познавање пословања клијената као и брзина операција и број приступних клијената. У том смислу, регулатори и надзорни орган ће морати да уложе напор у тумачењу и регулисању тако креираних „нових производа“ са циљем да се подржи развој дигиталне економије, а уједно и уподоби у контексту законске регулативе.

7. ПРЕКОГРАНИЧНЕ ПРЕТЊЕ

Кад је о прекограничним претњама реч, искуства у раду Управе указују на праксу описаној у делу Извештаја под насловом „ Уочене типологије прања новца“ под тачком 5. Извештаји обвезника и покренуте истраге указују на сумњиве реекспортне послове за које нема реалног покрића у робама као и послови „фиктивних“ прекограничних трансфера са циљем да се новац раслојава, трансферише и интегрише великом брзином, где су укључене фирме из неколико земаља а нарочит ризик долази од оф шор фирми. С тим у вези постоји и вероватноћа у ПДВ преваре у оквиру ЕУ земаља. Нису искључене и „игре“ у вези са трансферним ценама, ако се ради о повезаним лицима са циљем да се изигра порески систем. Оваква искуства указују на потребу ближе међународне сарадње како би предупредиле описане спољнотрговинске радње.

8. ВИСОКИ МЕЂУНАРОДНИ ПЛАТНИ ПРОМЕТ БЕЗ ПРЕПОЗНАТЕ СТВАРНЕ СВРХЕ – ТРАНЗИТНИ НОВАЦ КОЈИ СЕ ОДВИЈА ПОСРЕДСТВОМ ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАТФОРМИ И „БОЈЛЕР“ ФИРМИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Као што је истакнуто у уводу овог поглавља о трендовима, ова појава – тренд се веже за појаву међународних финансијских платформи које се могу шире дефинисати и као финансијско платне институције преко којих се одвија међународни платни промет. Кад је реч о „сумњивим токовима новца“ уоченим на територији Србије, у том случају се ради о бројним трансферима у високим износима који се трансферишу од бројних налогодаваца из иностранства посредством ино платформи или електронских оператера (препознате или регистроване у појединим земљама)

и усмеравају на домаће фирме („бојлере“) које примају новац, кратко га задржавају и даље прослеђују на бројне дестинације по целом свету уз задржавање одређене провизије. Кад је реч о искуствима у Србији, а што побуђује посебну пажњу, у питању су трансфери од неколико стотина милиона евра који се тако трансферишу из иностранства на домаће фирме (бојлер – немају праву сврху домицилног пословања) и брзо пренесу на нове кориснике у иностранству. Оно што забрињава, а то је што је новац „миксован“, тачније који је „чист“ у односу на „прљав“ новац, с обзиром да често на плану међународне сарадње (обавештајне службе) одговори не дају детаљније податке о изворима-пореклу новца и сврси трансфера као и о „пословном статусу“ налогодаваца, тако да остаје сумња у стварну сврху обављеног посла, где уобичајено стоји да је сврха трансфера толиког новца – рачунарске и услуге програмирања. Сумња расте и преусмеравањем новца на оф шор дестинације или државе за које се сумња да имају слабо установљене стандарде у превентиви и борби против прања новца (Хонг Конг, Антигуа, Гибралтар, УАЕ, једном речју на бројне дестинације окарактерисане као офф шор државе). Овакви случајеви стављају пред превентивно - истражне органе озбиљан задатак „реалног сагледавања“ оправданости тако високих транзитних трансфера и учешћа у платном промету у Србији. Исто тако се поставља и питање оправданости стицања надокнада – провизија посредника у Србији (бојлер фирми), тачније речено да ли постоји „свесна“ умешаност у незаконите трансферне радње и тиме незаконито стицање имовинске користи. Оправданост и доказивање сумње за ову врсту платног промета значајно укључује и добру вољу у међународној размени података с обзиром да поједине државе (обавештајне службе) не желе да сарађују на адекватан начин, што за собом повлачи одуговлачење у процени да ли има основа за покретање истражно - судског поступка код надлежних органа.ке радње.

9. ПОКЛОНИ ВРЕДНОСНИХ ПАПИРА (АКЦИЈА) - ТРАНСАКЦИЈЕ ПРЕКЊИЖАВАЊА ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ БЕЗ НОВЧАНОГ САЛДИРАЊА (ФОП ТРАНСАКЦИЈЕ)

Иако овај вид прометовања власничких хартија никад није престајао али је видно имао значајан пад после интеграције акција - стицања у посед од стране појединаца (инвеститора, директора дотичних а.д, конзорцијума). Углавном се радило о бесплатно стеченим акцијама запослених у акционарским друштвима (стечене по сили закона). Уочена пракса у виду поклона акција где постоји и сумња у новчано салдирање (исплата – надокнада на руке за поклоњене акције) уочена је као тенденција трговања преко јавних огласа и јавног нуђење цене и готовинског плаћања. Промене власништва и салдирање касније се посредством брокерско – дилерских друштава врше у Централном регистру хартија од вредности (ЦРХОВ). Нарочито је то присутно са акцијом „Телеком Србија АД“ које су припале бесплатно пунолетним грађанима Србије, иначе нелистираној на београдској берзи. Због одсуства берзанског трговања и котизације, створено је сиво тржиште овом акцијом а нека опциона вредност припадајућих акција грађанима креће се у распону од 150 – 180 милиона евра гледајући распоне цена које се оглашавају. Када је реч о дилеми да ли има присуства сумњивог порекла новца у преузимању акција (поклоном) Управа нема таквих сазнања, али постоји бојазан интеграције таквог новца (ако га има) с обзиром да се ради о потенцијално вредној имовини, која засигурно ако дође до берзанске трговине или до преузимања значајнијих пакета акција (промене власништва ако се држава одлучи као већински акционар) може значајно повећати вредност акција стечених поклонима, што је реално и био основни мотив стицања од стране „инвеститора физичких лица“.

10. ПРИВРЕДНА ДРУШТВА (ФИРМЕ) ОСНОВАНЕ ОД НЕРЕЗИДЕНТНИХ ФИЗИЧКИХ ЛИЦА (СТРАНАЦА) ЧИЈЕ ПОСЛОВАЊЕ УКАЗУЈЕ ВИШЕ НА ФИКТИВНОСТ НЕГО НА СТВАРНО ПОСЛОВАЊЕ У СРБИЈИ

У задњих неколико година све више се примећује тренд оснивања привредних друштава од стране нерезидената (странаца) у Србији чије пословање изазива сумњу у стварну сврху пословања и више личе на фирме које се баве раслојавањем финансијских средстава у смислу прилива трансакција и брзог – скоро истоветног давања налога за одлив новца на бројне иностране дестинације. Ово је исказано у далеко мањим износима у односу на сличне послове „бојлер фирми“ (изнето у тачки 9.). Обично се то своди на трансфер новца по основу шифара за пружене услуге, при чему се често може посумњати у стварност тако обављене услуге или даљег фактурисања истих од стране својих партнера (добављача). Пословање се обично своди на фактурисање услуга и транзитног трговања робама: заступање и посредовање, компјутерске услуге, разне техничке услуге, те из робног дела реекспорт (роба купљена у иностранству која се не увози у земљу, а која се на основу уговора непосредно испоручује у другу државу или царинску територију). Провере на међународном плану указују да постоје сумње да су поједина лица оснивачи таквих фирми умешана или су паравани за лица која су починила извесна кривична дела из области привредног криминала (пореске утаје, злоупотребе положаја у фирмама где су резиденти) или корупција, те на тај начин „селе капитал“ по целом свету, затирући траг до коначне интеграције у некој од бројних фирми основаних у иностранству.

ГРУПА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА

Током 2019. године Група за спречавање финансирања тероризма је, у сарадњи са другим релевантним државним органима, радила на спровођењу предвиђених активности у циљу скидања Републике Србије са ФАТФ-ове листе јурисдикција које имају стратешке недостатке у борби против прања новца и финансирања тероризма. Ради се о областима националне процене ризика (непосредни исход 1), циљаних финансијских санкција за тероризам и ширење оружја за масовно уништење и надзора над непрофитним сектором са становишта могуће злоупотребе за финансирање тероризма (непосредни исход 10 и 11). Последица спроведених активности се, поред скидања Републике Србије са ФАТФ-ове листе, огледа и у оцени Комитета Манивал који, у извештају из децембра 2019. године, наводи да су све препоруке из области финансирања тероризма и ширења оружја за масовно уништење (Препоруке 5, 6, 7 и 8) „у великој мери усклађене“ са ФАТФ-овим стандардима.

Закључно са 31.12.2019. године испуњено је 90% активности из Акционог плана за спровођење мера Процене ризика од финансирања тероризма. Неиспуњене активности су укључене у Акциони план за спровођење Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма (2020-2022.). На овај начин се обезбеђује континуитет у интензитету рада државних органа, који је успостављен приликом спровођења активности у циљу скидања са ФАТФ-ове листе.

Представници Групе су учествовали у изради нацрта Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма (2020-2024.) која за циљ има да у потпуности заштити привреду и финансијски систем државе од опасности које узрокују прање новца, финансирање тероризма и ширења оружја за масовно уништење, чиме се кроз активну сарадњу јавног и приватног сектора и приступ заснован на анализи и процени ризика јачају систем и интегритет институција финансијског и нефинансијског сектора и доприноси безбедности, сигурности и владавини права.

У сарадњи са релевантним државним органима који се баве феноменом тероризма, Управа је израдила публикацију Типологија финансирања тероризма у Републици Србији. Циљ типологија јесте да покуша да, кроз препознавање различитих ситуација, укаже на околности које могу довести до препознавања ситуација пребацивања средстава која имају за циљ извршење терористичке активности и намењене су њиховом даљем финансирању и спровођењу.

У циљу ширења свести о ризицима од злоупотребе непрофитног сектора у сврху финансирања тероризма, Управа за спречавање прања новца је, у сарадњи са Канцеларијом за сарадњу са цивилним друштвом Владе Републике Србије, Координационим телом за спречавање прања новца и финансирања тероризма и појединим невладиним организацијама наставила сарадњу са невладиним организацијама. У априлу 2019. године, одржана је обука са циљем унапређења знања и подизања капацитета организација цивилног друштва у вези са потенцијалним ризицима од злоупотребе непрофитног сектора за финансирање тероризма кроз приказивање конкретних механизма и алата који могу помоћи организацијама цивилног друштва да се заштите од потенцијалних злоупотреба. У истом циљу је израђена и брошура „Спречавање финансирања тероризма: Водич за донаторе“, која је представљена донаторској популацији 19. новембра 2019. године у Београду.

У организацији ОЕБС-а, одржан је сет обука „Подршка превенцији насилног екстремизма и тероризма у Србији“ за инспекторе надлежне за надзор непрофитног сектора, као и чланове Радне групе за вршење контроле над непрофитним организацијама у којој су чланови Групе за спречавање финансирања тероризма активни ученици.

Радна група за вршење контроле над непрофитним организацијама је током 2019. године сачинила и измене „Процедура и критеријума за вршење контроле над непрофитним организацијама“ у складу са новоидентификованим трендовима и резултатима извршених контрола. Такође, сачињена је и „Методологија за извршавање непосредне контроле над удружењима“.

Остала сарадња са државним органима

Осим активности на изради стратешких докумената, Група за спречавање финансирања тероризма има интензивну сарадњу са Безбедносно-информативном агенцијом и Службом за борбу против организованог криминала Министарства унутрашњих послова Републике Србије по питању прикупљања и анализе финансијских података лица за која се сумња да су укључена у терористичке активности.

Током 2019. године, Група за спречавање финансирања тероризма је Безбедносно-информативној агенцији упутила укупно 6 захтева и 16 информација из 10 предмета, док је Служби за борбу против тероризма упућено 6 захтева и 15 информација из 8 предмета. На све захтеве Безбедносно-информативне агенције и Службе за борбу против тероризма благовремено је одговорено.

Сарадња са страним ФОС-овима

Током 2019. године, Група за спречавање финансирања тероризма је упутила 1 захтев и једну спонтану информацију страним ФОС-овима због сумње у повезаности лица из дописа са финансирањем тероризма и радикалног екстремизма који води у тероризам. Страни ФОС-ови су упутили 3 захтева и 1 спонтану информацију Управи у којима се наводи сумња у повезаност лица са тероризмом.

Анализа сумњивих извештаја

Група за спречавање финансирања тероризма врши анализу свих сумњивих извештаја које достављају агенти за пренос новца путем девизних дознака (пошта, платне институције и банке које врше наведену услугу) и анализу доставља безбедносним службама. Током 2019. године примљено је укупно 891 извештај.

Обвезници су пријавили 22 сумњива извештаја у којима је наведена сумња да се ради о финансирању тероризма. Од наведених извештаја 16 се везује за већ отворене предмете док су на основу 6 сумњивих извештаја отворени нови предмети у Управи по којима се поступа.

НАДЗОР НАД ПРИМЕНОМ ЗАКОНА КОД РАЧУНОВОЂА, РЕВИЗОРА И ФАКТОРИНГ ДРУШТАВА

У 2019. години Управа за спречавање прања новца је у складу са чланом 104. став 1. тачка 1) и чланом 105-108. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17), вршила посредан и непосредан надзор над применом овог закона код следећих обвезника:

1. друштва за ревизију и самосталних ревизора
2. предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга и
3. факторинг друштва

(у даљем тексту: обвезници).

Такође, Управа за спречавање прања новца је у 2019. години вршила посредан надзор обвезника – правних лица и предузетника који се баве пружањем рачуноводствених услуга над применом Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење („Службени гласник РС“, бр. 29/15, 113/17 и 41/18)³.

³ *Посредан надзор над применом Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење („Службени гласник РС“, бр. 29/15, 113/17 и 41/18) је вршен само над правним лицима и предузетницима који се баве пружањем рачуноводствених услуга, будући да је исти већ извршен над свим регистрованим друштвима за ревизију и факторинг друштвима у 2018. години, а новоосновани обвезници су дописом упознати са својим законским обавезама, које произилазе из овог закона.*

Посредан надзор се врши слањем Упитника о активностима обвезника у области спречавања прања новца и финансирања тероризма, као и Упитника о активностима обвезника у вези са ограничавањем располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење, анализом добијених одговора, давањем додатних појашњења и тражењем одговора. Критеријум на основу којих се утврђује којим обвезницима ће се слати упитници, кад је реч о предузетницима и правним лицима који се баве пружањем рачуноводствених услуга, је број запослених, годишњи приход и нето добитак правног лица или предузетника. Када су у питању друштва за ревизију и факторинг друштва, Упитник о активностима обвезника у области спречавања прања новца и финансирања тероризма је послат свим наведеним друштвима, будући да је њихов број у Републици Србији мали (у Републици Србији у 2019. години је било регистровано 73⁴ друштава за ревизију и 17⁵ факторинг друштава, од чега су три новооснована, једно у стечају и једно у ликвидацији, а једно врши само наплату потраживања).

Непосредан надзор се обавља у просторијама контролисаног субјекта, увидом у опште и појединачне акте, евиденције и документацију, као и пословне књиге, изводе рачуна, кореспонденције и друга документа у просторијама субјекта надзора или правног лица са којима је субјект надзора директно или индиректно повезан, узимањем изјаве од одговорног лица или осталих запослених у субјекту надзора, као и тражењем података од државних органа и ималаца јавних овлашћења и прегледом документације.

Приликом израде Плана непосредног надзора за 2019. годину примењен је приступ заснован на процени ризика, који подразумева да ће обвезници, за које се оцени да приликом обављања своје регистроване делатности имају већу изложеност ризику од прања новца и финансирања тероризма, имати приоритет код утврђивања динамике Плана надзора.

Као критеријуми за оцену изложености ризику од прања новца и финансирања тероризма, коришћени су следећи елементи:

1. Резултати Националне процене ризика од прања новца и финансирања тероризма, према којима су с аспекта секторске изложености претњи од прања новца ревизори изложени средње-ниској претњи од прања новца, рачуновође средње-високој, а факторинг друштва ниској претњи од прања новца, а са аспекта секторске рањивости сектор ревизора је оцењен као ниско рањив, а сектор рачуновођа као средње рањив у односу на друге нефинансијске секторе, док је сектор факторинга оцењен као ниско рањив у односу на друге финансијске секторе;
2. Резултати посредног надзора – у случају да они указују на то да постоје одређене неправилности, непосредан надзор ће се користити у циљу утврђивања чињеничног стања;
3. Број запослених код обвезника;
4. Годишњи приход обвезника;
5. Сазнања која су добијена од стране других државних органа, као и НН лица;
6. Сазнања добијена претрагом база Управе.

⁴ Податак је преузет са сајта Коморе овлашћених ревизора – https://www.kor.rs/registri_preduzeca.asp

⁵ Податак је преузет са сајта Агенције за привредне регистре – <http://pretraga2.apr.gov.rs/FactoringList>

У спровођењу надзора над применом Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) код обвезника у надлежности Управе, инспектори контролишу које радње и мере обвезници предузимају ради спречавања и откривања прања новца и финансирања тероризма. Непосредан надзор обухвата најмање:

1. да ли је обвезник испунио обавезу израде анализе ризика у складу са Смерницама за процену ризика од прања новца и финансирања тероризма код друштава за ревизију, предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга и факторинг друштава, и то: а) анализу ризика у односу на целокупно своје пословање и б) анализу ризика за сваку групу или врсту странке, односно пословног односа, односно услуге које обвезник пружа у оквиру своје делатности;
2. да ли обвезник спроводи радње и мере за спречавање и откривање прања новца и финансирања тероризма пре, у току и након успостављања пословног односа и да ли су обвезници:
  - спроводили радње и мере познавања и праћења странке, односно да ли су утврдили и проверили идентитет странке, њеног заступника и стварног власника;
  - достављали информације, документацију и податке Управи за спречавање прања новца;
  - именовали овлашћено лице и његовог заменика за вршење појединих радњи и мера за спречавање и откривање прања новца и финансирања тероризма и члана највишег руководства који је одговоран за примену Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17), као и да ли су доставили акт о именовању наведених лица Управи за спречавање прања новца у законском року;
  - израдили програм годишњег стручног образовања, оспособљавања и усавршавања запослених и да ли су такав програм реализовали, односно да ли су обезбедили редовно стручно образовање, оспособљавање и усавршававање запослених;
  - обезбедили редовну унутрашњу контролу извршавања обавеза из Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и сачинили извештај о извршеној унутрашњој контроли и предузетим мерама након те контроле у законском року;
  - израдили листу индикатора за препознавање сумњивих трансакција;
  - водили евиденције и да ли су обезбедили заштиту и чување података из тих евиденција;
  - извршавали друге радње и мере прописане Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) (да ли су интерним актом утврдили поступак по коме утврђују да ли је странка или стварни власник странке функционер, да ли су утврдили поступак по коме утврђују да ли је странка или правно лице које се јавља у власничкој структури странке оф-шор правно лице и др).

Посредан надзор у 2019. години

Управа за спречавање прања новца је у 2019. години вршила посредне контроле над друштвима за ревизију, предузетницима и правним лицима који се баве пружањем рачуноводствених услуга и факторинг друштвима слањем Упитника о активностима обвезника у области спречавања прања новца и финансирања тероризма, као и посредне контроле над предузетницима и правним лицима

који се баве пружањем рачуноводствених услуга слањем Упитника о активностима обвезника у вези са ограничавањем располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење.

Питања у Упитнику о активностима обвезника у области спречавања прања новца и финансирања тероризма су подељена у пет целина: општи подаци о обвезнику, активности обвезника, подаци о странкама, достављање података Управи за спречавање прања новца и остале радње и мере које обвезник обавља, а у Упитнику о активностима обвезника у вези са ограничавањем располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење питања су подељена на две целине: општи подаци о обвезнику и активности обвезника.

Укупан број друштава за ревизију у 2019. години у Републици Србији је износио 73. Управа је у претходној години свим, у време слања Упитника о активностима обвезника у области спречавања прања новца и финансирања тероризма регистрованим, друштвима за ревизију послала наведени упитник и дат им је рок од 20 дана да одговоре на исти. Посредна контрола је вршена над 66 друштава за ревизију, а у погледу једног друштва за ревизију посредна контрола је у току и наставља се у 2020. години, тако да је у 2019. години посредна контрола завршена над 65 друштава за ревизију. Поред наведеног, новооснованим друштвима за ревизију послате су Смернице ради упознавања са њиховим обавезама прописаним Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и подзаконским актима.

Укупан број предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга у Републици Србији у 2019. години је био преко 7500. У 2019. години посредна контрола вршена је у току целе године по различитим критеријумима, слањем Упитника о активностима обвезника у области спречавања прања новца и финансирања тероризма. Посредном контролом је у 2019. години било обухваћено 295⁶ предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга, којима је уз наведени упитник послат допис, у ком су обавештени да су обвезници у складу са чланом 4. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и дат им је рок од 20 дана у ком треба да доставе попуњен Упитник. Од укупног броја предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга, 56 контролираних субјеката су били предузетници, а 234 правна лица – друштва са ограниченом одговорношћу, а 5 контролираних субјеката су била ортачка друштва. Над 208 предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга посредна контрола је у 2019. години завршена, а над 87 предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга посредна контрола је у току, те се наставља у 2020. години.

Поред наведеног, у 2019. години посредна контрола над предузетницима и правним лицима који се баве пружањем рачуноводствених услуга вршена је и слањем Упитника о активностима обвезника у вези са ограничавањем располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење. У 2019. години је започето 207 посредних контрола, везано за њихове обавезе у области ограничавања располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за

⁶ Поред наведеног, шест рачуновођа је самоиницијативно доставило попуњен Упитник.

масовно уништење. Над 139 предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга посредна контрола је у 2019. години завршена, а над 68 предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга посредна контрола је у току, те се наставља у 2020. години.

Укупан број факторинг друштава у Републици Србији, регистрованих у Агенцији за привредне регистре у 2019. години, је био 17 друштава, док је у време слања Упитника о активностима обвезника у области спречавања прања новца и финансирања тероризма било регистровано 16 факторинг друштава. Ова друштва су такође у 2019. години била обухваћена посредном контролом од стране Управе, те су им достављени Упитници о активностима обвезника у области спречавања прања новца и финансирања тероризма и дат им је рок од 20 дана да одговоре на исти. Једно факторинг друштво је у 2019. години било у стечају, једно у ликвидацији, једно факторинг друштво је након слања наведеног упитника обавестило Управу да је престало са пружањем факторинг услуга и да врши само наплату потраживања, а једно факторинг друштво је било новоосновано и истом су послате Смернице ради упознавања са његовим обавезама прописаним Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и подзаконским актима, тако да је у 2019. години посредан надзор вршен над 12 факторинг друштава. Такође, у 2019. години посредан надзор је завршен над 12 факторинг друштава.

Обвезници, који су били предмет посредне контроле у 2019. години, су дописом уз Упитник о активностима обвезника у области спречавања прања новца и финансирања тероризма и Упитник о активностима обвезника у вези са ограничавањем располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење обавештени да на сајту Управе за спречавање прања новца, у делу ПРОПИСИ, могу наћи: текст Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17), текст Смерница за процену ризика од прања новца и финансирања тероризма код друштава за ревизију, предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга и факторинг друштава број: ОН-000120-0001/2018 од 7. 9. 2018. године⁷, Директиву о објављивању индикатора за препознавање сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма број: ОН-006801-0001/2019 од 3. 1. 2019. године, када су у питању ревизори, Директиву о објављивању индикатора за препознавање сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма број: ОН-000130-0002/2018 од 28. 12. 2018. године, када су у питању рачуновође, односно Директиву о објављивању индикатора за препознавање сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма број: ОН-000130-0001/2018 од 28. 12. 2018. године, када су у питању факторинг друштва, а које индикаторе су дужни да примењују од 15. јануара 2019. године, као и Препоруке за пријаву сумњивих трансакција за предузетнике и правна лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга и правна лица за ревизију број: ОП-000102-0025/2015 од 11. 9. 2015. године. Поред наведеног, дописом уз Упитник/е обвезници су обавештени да је на сајту Управе, на почетној страни, објављен сажетак Процене ризика од прања новца и процене ризика од финансирања тероризма у Републици Србији (Национална процена ризика) и да исти могу преузети на интернет страници: <http://www.apml.gov.rs/cyr/file/?conid=2254>.

⁷⁾ Правна лица и предузетници који се баве пружањем рачуноводствених услуга су дописом уз упитник/е обавештени и о доношењу Закона и Смерница, будући да су у 2018. години сва регистрована друштва за ревизију и факторинг друштва о томе већ била обавештена, док су новооснована друштва дописом обавештена о доношењу истих.

Поред наведеног, Управа за спречавање прања новца је од фебруара до априла 2019. године, код обвезника извршила и анализу прекограничних претњи, на основу података достављених од стране обвезника, о држави седишта својих странака са којима су имали успостављен пословни однос у 2017. години и 2018. години (на дан 31. 12. 2017. године и на дан 31. 12. 2018. године), као и о иностраним државама у којима су њихове странке пословале у наведеном периоду. Такође, Управа је у периоду од краја августа до краја септембра 2019. године обвезницима послала захтев за допуну података, а који се односио на степен ризика странака у који су исте биле сврстане на дан 31. 12. 2018. године, а на основу извршене анализе ризика из члана 6. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17), као и податак да ли је у власничкој структури странака постојао траст на дан 31. 12. 2018. године и исти су анализирани.

Анализа прекограничних претњи код обвезника биће вршена и у 2020. години.

Непосредан надзор у 2019. години

У 2019. години Управа за спречавање прања новца извршила је седам непосредних контрола над обвезницима из своје надлежности. Једна непосредна контрола обављена је над друштвом за ревизију, а преосталих 6 над правним лицима која се баве пружањем рачуноводствених услуга.

У 6 непосредних контрола, које су обављене у 2019. години, утврђене су неправилности, а једна је окончана сачињавањем записника и доношењем решења о обустављању поступка.

Укупан број привредних преступа утврђених у непосредним контролама, које су извршене у 2019. години, је 71, и то:

- 5 контролисаних субјеката није израдило анализу ризика од прања новца и финансирања тероризма у односу на целокупно своје пословање, као ни анализу ризика својих странака, а што су били дужни да израде у складу са смерницама, чиме је повређен члан 6. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и извршен привредни преступ из члана 118. став 1. тачка 1) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17);
- 3 контролисана субјекта нису при успостављању пословног односа утврдила и проверила идентитет странака и/или заступника и/или стварних власника, односно успоставила су пословни однос са странком, а да претходно нису утврдила и проверила њен идентитет и/идентитет њеног заступника и/или идентитет стварних власника, чиме је повређен члан 8. став 2. и члан 10. став 1. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, односно члан 7. и 9. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и извршен привредни преступ из члана 88. став 1. тачка 3) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, односно из члана 118. став 1. тачка 2) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17);

- 1 контролисани субјект није утврдио и проверио идентитет странака које су предузетници прибављањем свих прописаних података, чиме је повређен члан 19. став 1. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и извршен привредни преступ из члана 118. став 1. тачка 16) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17);
- 5 контролисаних субјеката није на начин прописан чланом 20. став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) утврдило и проверило идентитет странака изабраних методом случајног узорка, а које су правна лица, чиме је извршен привредни преступ из члана 119. став 1. тачка 3) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17);
- 5 контролисаних субјеката није на начин прописан чланом 21. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) утврдило и проверило идентитет заступника странака изабраних методом случајног узорка, а које су правна лица, чиме је извршен привредни преступ из члана 119. став 1. тачка 5) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17);
- 5 контролисаних субјеката није на начин прописан чланом 25. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) утврдило и проверило идентитет стварног власника странака изабраних методом случајног узорка, а које су правна лица, чиме је извршен привредни преступ из члана 118. став 1. тачка 22) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17);
- 5 контролисаних субјеката није утврдило поступак по коме утврђује да ли је странка или стварни власник странке функционер, чиме је повређен члан 38. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и извршен привредни преступ из члана 118. став 1. тачка 34) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17);
- 2 контролисана субјекта нису утврдила поступак по коме утврђују да ли је странка или правно лице које се јавља у власничкој структури странке оф-шор правно лице, чиме је повређен члан 40. став 1. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и извршен привредни преступ из члана 118. став 1. тачка 37) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17);
- 6 контролисаних субјеката није именовало овлашћено лице и/или заменика овлашћеног лица, чиме је повређен члан 39. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног престапа, односно члан 49. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и извршен привредни преступ из члана 88. став 1. тачка 30) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног престапа, односно из члана 118. став 1. тачка 46) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17);
- 6 контролисаних субјеката није доставило податке о личном имену и називу радног места овлашћеног

лица и/или заменика овлашћеног лица, као и члана највишег руководства који је одговоран за примену Закона, чиме је повређен члан 42. став 3. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, односно члан 52. став 3. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и извршен привредни преступ из члана 89. став 1. тачка 8) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, односно из члана 119. став 1. тачка 15) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17);

- 2 контролисана субјекта нису обезбедила да послове заменика овлашћеног лица обавља лице које испуњава прописане услове, чиме је повређен члан 40. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, односно члан 50. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и извршен привредни преступ из члана 88. став 1. тачка 30а) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, односно привредни преступ из члана 118. став 1. тачка 47) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17);
- 3 контролисана субјекта нису обезбедила редовно стручно образовање, оспособљавање и усавршавање запослених који обављају послове спречавања и откривања прања новца и финансирања тероризма, чиме је повређен члан 53. став 1. и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и извршен привредни преступ из члана 119. став 1. тачка 16) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17);
- 5 контролисаних субјеката није израдило програм годишњег стручног образовања, оспособљавања и усавршавања запослених, чиме је повређен члан 53. став 3. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и извршен привредни преступ из члана 119. став 1. тачка 17) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17);
- 5 контролисаних субјеката није обезбедило редовну унутрашњу контролу у 2019. години и није израдило годишњи извештај о извршеној унутрашњој контроли и предузетим мерама након те контроле за 2018. годину, чиме је повређен члан 54. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и извршен привредни преступ из члана 119. став 1. тачка 18) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17);
- 4 контролисана субјекта нису израдила листу индикатора за препознавање лица и трансакција за које постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма, чиме је повређен члан 69. став 1. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и извршен привредни преступ из члана 118. став 1. тачка 48) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17);

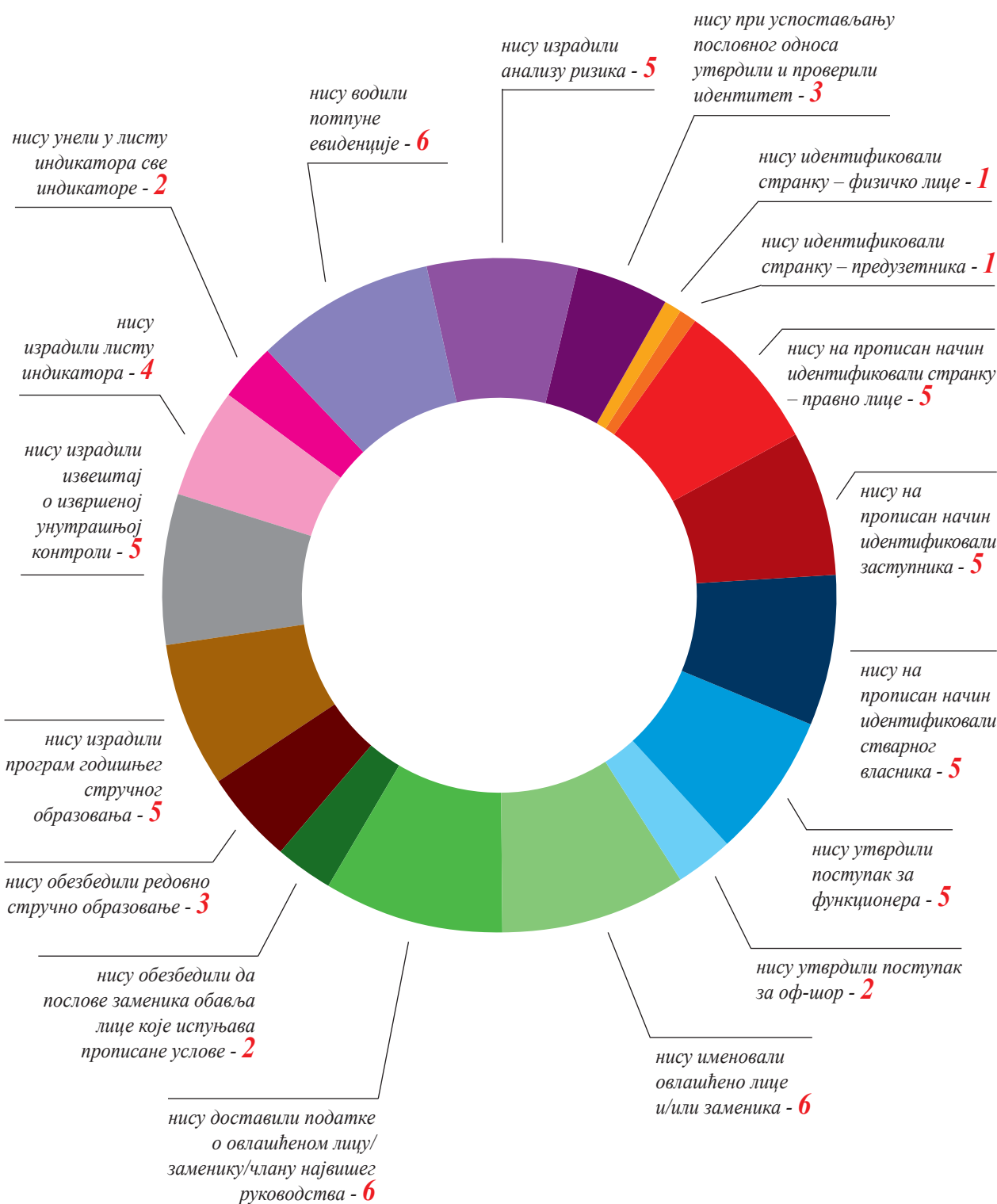

- 2 контролисана субјекта нису унела у листу индикатора за препознавање лица и трансакција за које постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма индикаторе чије је уношење обавезно, чиме је повређен члан 69. став 1. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17) и извршен привредни преступ из члана 118. став 1. тачка 50) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17);
- 6 контролисаних субјеката није обезбедило да евиденције о странкама и пословним односима садрже све податке прописане Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17), чиме је повређен члан 99. став 1. овог закона и извршен привредни преступ из члана 118. став 1. тачка 53) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17).

После извршене непосредне контроле над контролисаним субјектима у њиховим пословним просторијама, инспектори Управе за спречавање прања новца су непосредан надзор наставили у просторијама Управе за спречавање прања новца, након чега су сачинили записник, којим је контролисаним субјектима дат рок за достављање примедби на исти. Један контролисани субјект је доставио примедбе на записник.

Након истека рока за достављање примедби на записник, Управа за спречавање прања новца је поднела укупно 5 пријава за привредни преступ, од чега је једна пријава поднета против обвезника у погледу којег је непосредна контрола започета у 2018. години, а настављена у 2019. години, а две пријаве за привредни преступ против обвезника над којима је надзор извршен у 2019. години, биће поднете у 2020. години.

Графички приказ утврђених привредних преступа у 2019. години код ревизора и правних лица која се баве пружањем рачуноводствених услуга

СУДСКЕ ОДЛУКЕ

У 2019. години Управи за спречавање прања новца је достављена једна пресуда Привредног суда у Београду, донета у поступку за привредни преступ, која је постала правноснажна 2019. године, а којом је окривљено правно лице које се бави пружањем рачуноводствених услуга осуђено на јединствену новчану казну у износу од 310.000,00 динара, а окривљено одговорно лице у правном лицу на јединствену новчану казну у износу од 60.000,00 динара.

Појединачне новчане казне за извршене привредне преступе износе како следи:

1. За привредни преступ из члана 88. став 1. тачка 1) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, којим је повређен члан 7. став 1. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, јер окривљено правно лице и окривљено одговорно лице у правном лицу нису израдили анализу ризика од прања новца и финансирања тероризма у складу са Смерницама које је донела Управа за спречавање прања новца, изречена је појединачна новчана казна у износу од 50.000,00 РСД окривљеном правном лицу и појединачна новчана казна у износу од 10.000,00 РСД окривљеном одговорном лицу у правном лицу, што по средњем курсу НБС на дан правноснажности пресуде износи 422,46 EUR за окривљено правно лице и 84,49 EUR за окривљено одговорно лице у правном лицу;
2. За привредни преступ из члана 88. став 1. тачка 9) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, којим је повређен члан 15. став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, јер окривљено правно лице и окривљено одговорно лице у правном лицу нису утврдили и проверили идентитет странке која је правно лице на прописан начин, изречена је појединачна новчана казна окривљеном правном лицу у износу од 50.000,00 РСД и појединачна новчана казна у износу од 10.000,00 РСД окривљеном одговорном лицу у правном лицу, што по средњем курсу НБС на дан правноснажности пресуде износи 422,46 EUR за окривљено правно лице и 84,49 EUR за окривљено одговорно лице у правном лицу;
3. За привредни преступ из члана 88. став 1. тачка 30) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, којим је повређен члан 39 Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, јер окривљено правно лице и окривљено одговорно лице у правном лицу нису именовали овлашћено лице и његовог заменика за вршење појединих радњи и мера за спречавање и откривање прања новца и финансирање тероризма, изречена је појединачна новчана казна у износу од 50.000,00 РСД окривљеном правном лицу и појединачна новчана казна у износу од 10.000,00 РСД окривљеном одговорном лицу у правном лицу, што по средњем курсу НБС на дан правноснажности пресуде износи 422,46 EUR за окривљено правно лице и 84,49 EUR за окривљено одговорно лице у правном лицу;

4. За привредни преступ из члана 89. став 1. тачка 9) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, којим је повређен члан 43. став 1. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, јер окривљено правно лице и окривљено одговорно лице у правном лицу нису обезбедили редовно стручно образовање, оспособљавање и усавршавање запослених, изречена је појединачна новчана казна у износу од 30.000,00 РСД окривљеном правном лицу и појединачна новчана казна у износу од 5.000,00 РСД окривљеном одговорном лицу у правном лицу, што по средњем курсу НБС на дан правноснажности пресуде износи 253,48 EUR за окривљено правно лице и 42,25 EUR за окривљено одговорно лице у правном лицу;
5. За привредни преступ из члана 89. став 1. тачка 10) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, којим је повређен члан 43. став 3. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, јер окривљено правно лице и окривљено одговорно лице у правном лицу нису израдили програм годишњег стручног образовања, оспособљавања и усавршавања запослених, изречена је појединачна новчана казна у износу од 30.000,00 РСД окривљеном правном лицу и појединачна новчана казна у износу од 5.000,00 РСД окривљеном одговорном лицу у правном лицу, што по средњем курсу НБС на дан правноснажности пресуде износи 253,48 EUR за окривљено правно лице и 42,25 EUR за окривљено одговорно лице у правном лицу;
6. За привредни преступ из члана 88. став 1. тачка 32) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, којим је повређен члан 44. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, јер окривљено правно лице и окривљено одговорно лице у правном лицу нису обезбедили редовну унутрашњу контролу обављања послова спречавања и откривања прања новца и финансирања тероризма, изречена је појединачна новчана казна у износу од 50.000,00 РСД окривљеном правном лицу и појединачна новчана казна у износу од 10.000,00 РСД окривљеном одговорном лицу у правном лицу, што по средњем курсу НБС на дан правноснажности пресуде износи 422,46 EUR за окривљено правно лице и 84,49 EUR за окривљено одговорно лице у правном лицу;
7. За привредни преступ из члана 88. став 1. тачка 33) и став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, којим је повређен члан 50. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, број 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који је важио у време извршења привредног преступа, јер окривљено правно лице и окривљено одговорно лице у правном лицу нису израдили листу индикатора за препознавање лица и трансакција за које постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма, изречена је појединачна новчана казна у износу од 50.000,00 РСД окривљеном правном лицу и појединачна новчана казна у износу од 10.000,00 РСД окривљеном одговорном лицу у правном лицу, што по средњем курсу НБС на дан правноснажности пресуде износи 422,46 EUR за окривљено правно лице и 84,49 EUR за окривљено одговорно лице у правном лицу.

Појединачне новчане казне за утврђене неправилности износе како следи:

Редни број	Повреда члана/ Привредни преступ	Новчана казна у РСД		Новчана казна у ЕУР	
		правно лице	одговорно лице	правно лице	одговорно лице
1.	члан 7. став 1./члан 88. став 1. тачка 1) и став 2.	50.000,00	10.000,00	422,46	84,49
2.	члан 15. став 2./члан 88. став 1. тачка 9) и став 2.	50.000,00	10.000,00	422,46	84,49
3.	члан 39./члан 88. став 1. тачка 30) и став 2.	50.000,00	10.000,00	422,46	84,49
4.	члан 43. став 1./ члан 89. став 1. тачка 9) и став 2.	30.000,00	5.000,00	253,48	42,25
5.	члан 43. став 3./ члан 89. став 1. тачка 10) и став 2.	30.000,00	5.000,00	253,48	42,25
6.	члан 44./ члан 88. став 1. тачка 32) и став 2.	50.000,00	10.000,00	422,46	84,49
7.	члан 50./ члан 88. став 1. тачка 33) и став 2.	50.000,00	10.000,00	422,46	84,49
	ЈЕДИНСТВЕНА НОВЧАНА КАЗНА У ИЗНОСУ:	310.000,00	60.000,00	2.619,26	506,95

Табеларни приказ појединачних новчаних казни за привредне преступе, утврђених пресудом надлежног привредног суда, за контролисаног субјекта у текстуалном делу.

ПРОЈЕКТИ

Пројекат „ЕУ подршка спречавању прања новца у Србији“, (*EU Support to Serbia in Prevention of Money Laundering*) има за циљ да допринесе борби против прања новца и финансирања тероризма у Републици Србији јачањем квантитета и квалитета пријава сумњивих активности које се достављају Управи за спречавање прања новца, њених основних функције и интеракције са превентивним и репресивним делом система за борбу против прања новца и финансирања тероризма, као и унапређењем усклађености система у Републици Србији са међународним стандардима у овој области. Пројекат финансира Европска унија, а спроводи га конзорцијум који предводи KPMG д.о. Београд, у периоду од новембра 2018. до новембра 2020. године.

Корисник пројекта је Министарство финансија – Управа за спречавање прања новца, али се подршка пружа и активностима других битних субјеката у систему борбе против прања новца и финансирања тероризма у Србији. У сарадњи са свим учесницима у систему, пројекат је до сада подржао организацију више од 30 информативних и едукативних догађаја са више од 1.350 учесника.

Основне теме тих догађаја односиле су се на представљање Националне процене ризика из 2018. године, типологија и трендова прања новца и финансирања тероризма, смерница за извештавање и статистичко праћење предмета, као и унапређење капацитета Управе, надзорних органа, службеника полиције и тужилаштва и судова.

Део активности се односио и на подршку у изради правних аката и стратешких докумената (измена и допуна Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма и Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма) и подршку у представљању постигнутог напретка релевантним међународним организацијама.

У сарадњи са различитим радним групама које су чинили представници државних органа, пројекат је подржао израду више публикација и то Типологија прања новца и финансирања тероризма, Националне процене ризика и Водича за донаторе.

Пројекат се такође бави унапређењем ИТ система Управе и изградом новог вебсајта као и веб апликације за праћење предмета прања новца и финансирања тероризма која се налази у фази тестирања.

ЉУДСКИ РЕСУРСИ И ОБУКА

Заједно са в.д. директором и два в.д. помоћника директора који су постављена лица, према Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Управи систематизована су 34 радна места са 42 државна службеника. Узимајући у обзир број извршилаца 42 и стварно запослених службеника 34 произилази да је попуњеност радних места у Управи на крају 2019. године износила 80,95%.

Структура запослених у УСПН

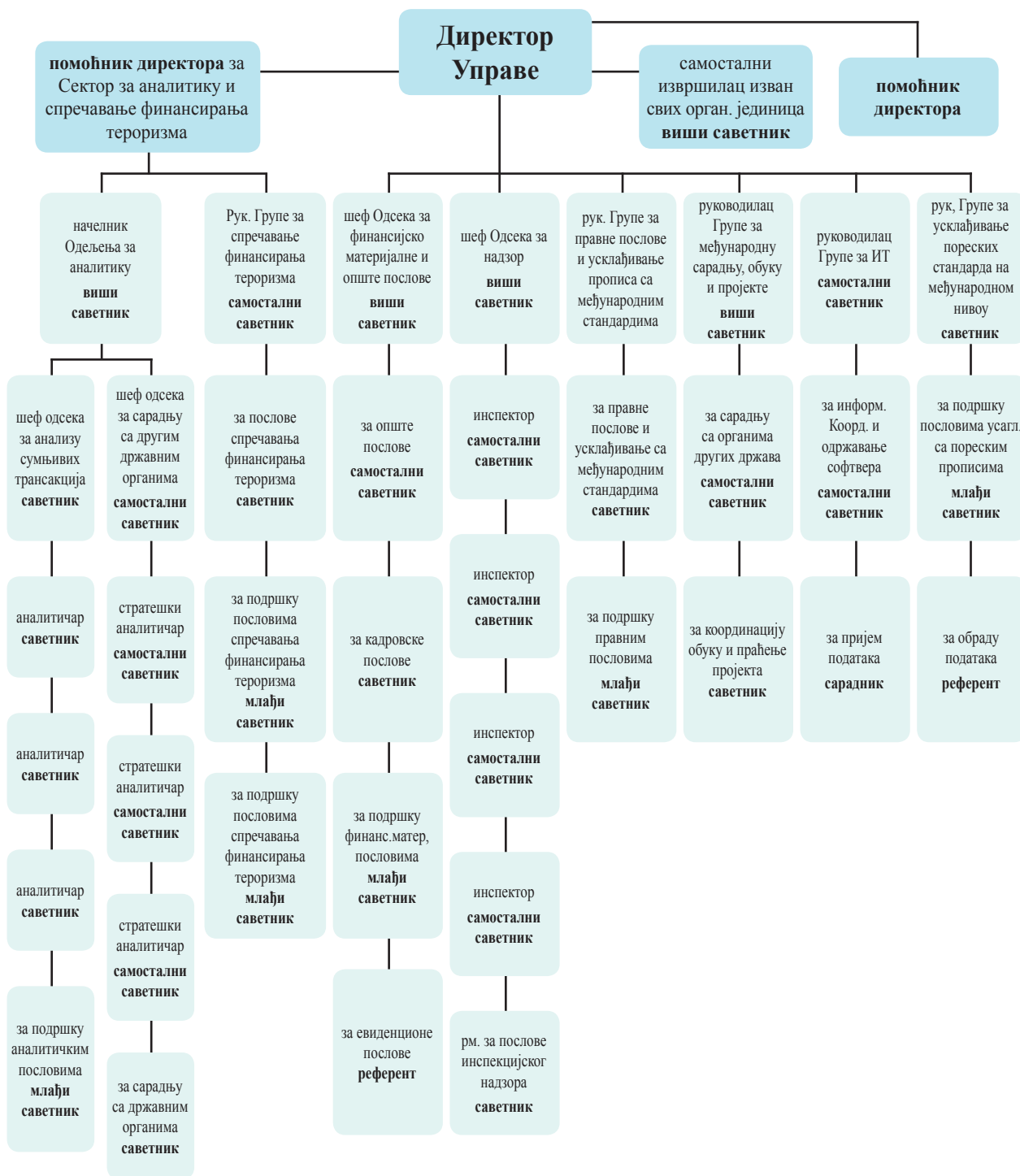
Година	Број запослених	Стручна спрема		
		висока	виша	средња
2019.	34 (31 + једно мировање радног односа)	32	1	1

Према табели са подацима на дан 31.12.2019. године у Управи за спречавање прања новца је било запослено (31 запослени на неодређено време + 3 лица на положају и 1 мировање радног односа - укупно 34 државна службеника) 32 лица са високом стручном спремом, 1 запослени са вишом стручном спремом и 1 запослени са средњом стручном спремом што показује високу квалификациону структуру запослених, односно да је 94,10% запослених са завршеним факултетом. Подаци потврђују да је квалификациона структура запослених на високом нивоу и у оквиру стандарда који задовољавају

потребе финансијскообавештајних служби, али да Управа за спречавање прања новца нема довољан капацитет у људским ресурсима због чега је у 2019. години, петоро ангажовано по основу уговора о обављању привремених и повремених послова и један запослени - замена одсутног државног службеника.

Шема организационе структуре Управе

Значајније активности у којима су запослени у Управи током 2019. године узели учешће су:

Назив (тема) обуке*	Обука је трајала од – до	Учествовали следећи запослени (у својству предавача/ слушаоца)	Место	Организатор	Трошкове је покрио	Најављена нам је следећа обука за коју су одређен(и) следећи запослени:
1. Израда програма обуке за СПН	29-30.1.2019.	Јелена Пантелић Драгана Николић Ракар (чланови радне групе)	Вршац	ОПДАТ	ОПДАТ	
2. Семинар о анализи обавештајних и кривичних података	04.02.- 08.02.2019.	Сања Кијановић/ слушалац	Анкара, Турска	UNODC	UNODC	
3. Међународна сарадња у вези прања новца и финансирања тероризма	04.02.- 08.02.2019.	Данијела Малетић, Стефанија Јоковић, Ђорђевић Ђорђевић/ слушаоци	Београд	CEPOL		
4. Злоупотреба НВО у циљу финансирања тероризма	25.02.- 01.03.2019.	Ђорђевић Ђорђевић, предавач	Тиват, Црна Гора	UNODC	UNODC	
5. Редовни годишњи састанак са представницима пословних банака	19.3.2019.	Данијела Малетић, Бранко Станковић, Ирена Живковић - предавачи	Београд, Удружење банака Србије	УБС, НБС	УБС	
6. RISK Конференција о сајбер безбедности	20-21.3.2019.	Владимир Ракочевић, слушалац	Лашко, Словенија	REAL Security doo Марибор	ИПА Пројекат Управе	
7. Joint FATF/ Moneyval Experts Meeting and TF Prosecution Workshop	24-27.3.2019.	Ђорђевић Ђорђевић, предавач	Тел Авив, Израел	ФАТФ/ Манивал/ Министарство правде Израела	Учесници	

8.	Израда типологија прања новца и финансирања тероризма	1-5. 4. 2019.	Данијела Танић-Зафировић, у својству предавача Бранко Станковић, активни учесник	Шабач	ИПА Пројекат 2015		
9.	Ризици од финансирања тероризма	4-5.4.2019.	Алекса Веселинов	Бечићи, Црна Гора	УНОДЦ	УНОДЦ	
10.	Case simulation exercise on cybercrime and financial investigations (iProceeds projekat)	8-11.4.2019.	Војкан Стјепановић	Београд	Пројекат iProceeds	Пројекат iProceeds	
11.	Национална процена ризика од прања новца и финансирања тероризма, обука тужиоцима, судијама и МУП-у	17. 5. 2019.	У својству предавача: Данијела Танић-Зафировић	Краљево	Пројекат KPMG		
12.	Национална процена ризика од прања новца и финансирања тероризма, обука тужиоцима, судијама и МУП-у	24. 5. 2019.	У својству предавача: Данијела Танић-Зафировић	Ниш	Пројекат KPMG		
13.	Сузбијање корупције у јавном сектору учинковитим спровођењем финансијских претрага и одузимањем имовине	21-23. 5. 2019.	Катарина Радојичић	Загреб, Хрватска	ОПДАТ		
14.	Тренинг тренера – финансијске истраге	21-24. 5. 2019.	Драгана Николић Ракар, Даница Димитров	Београд	УНОДЦ		

15.	Обука о истрагама прања новца, одузимању имовине стечене криминалом и откривању имовине стечене криминалом у иностранству	4-5. 6. 2019.	Стефанија Јоковић, Даница Тодоровић, Војкан Стјепановић	Москва	ФОС Русије		
16.	Разумевање виртуелних валута у контексту процеса сузбијања прања новца	5 -6. 6. 2019.	Драган Маринковић, Бранко Станковић, Јелена Пантелић, Лина Ђурица	Београд, Хотел Хајат	ОЕБС		
17.	Семинар у организацији МЕИ и Амбасаде Републике Француске о спречавању прања новца (везано за Поглавље 29)	6 – 7. 6. 2019.	Сања Кијановић, Татјана Јеросимић	Београд, Управа царина	МЕИ		
18.	Студијска посета Шпанији	17-20. 6. 2019.	Драгана Николић Ракар	Мадрид	UNODC		
19.	Проактивна истрага случајева корупције, финансијских превара и економског криминала – обука за тужиоце, полицијске инспекторе и заједничке истражне тимове	19-21. 6. 2019.	Владимир Ђокић	Врњачка Бања	ОЕБС		
20.	Јачање капацитета ФОС и полиције у области анализе и истрага финансијских операција	9-13.9.2019.	Стефанија Јоковић Давид Гринвалд	Москва, Руска Федерација	УНОДЦ и Комитет за финансијски мониторинг РФ		
21.	Регионални тренинг – мерење и процена организованог криминала на Западном Балкану	16-20.9.2019.	Ђорђије Вујичић	Кумбор, Црна Гора	УНОДЦ		

22.	Праће новца у вези са криптовалутама	16-20.9.2019.	Катарина Радојичић Алекса Веселинов	Тирана, Албанија	ЦЕПОЛ		
23.	Тренинг курс СЕРОЛ-а Финансијске истраге на западном Балкану-Симулација суђења	21 -25.10.2019	У својству слушаоца: Игор Грбовић	Београд	Пројекат СЕРОЛ		
24.	Финансирање тероризма	5-6.11.2019.	Ђорђије Вујичић	Београд	Војно-обавештајна агенција		
25.	Радионица Прекограничне претње	12-15.11.2019.	Јелена Пантелић Данијела Танић Зафировић Катарина Радојичић Ђорђије Вујичић Ива Михајловић Воркапић	Вршац	ОЕБС и Пројекат КПИМГ		
26.	ПДВ преваре	04.-06.12.2019.	Сања Кијановић Владимир Ђокић	Шабац	Амбасада Сједињених Америчких Држава		
27.	Proceed Project – завршна конференција	09-10.12.2019.	Ирена Живковић	Стразбур, Француска	Савет Европе и Европска Унија	Савет Европе	

РАЗВОЈ ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА

Учествовање у радној групи за успостављањем криминалистичко - обавештајног система за размену података између различитих државних органа. Носилац пројекта је Министарство унутрашњих послова.

Започете активности на реализацији пројекта „Јачање капацитета Управе” као и израда буџета за пројекте планиране у 2019. години.

Успешно извршено пресељење целокупног ИТ система Управе из Ресавске 24 у државни дата центар у Канцеларији за информационе технологије. Извршено је пресељење база података и апликација на нову локацију, подизање система и тестирање свих његових сегмената. Такође, извршене су све потребне реконфигурације параметара система. Пресељење је извршено без прекида у раду.

Након пресељења је започета оптимизација ИТ система у Ресавској 24 и подизање секундарне локације са функцијом disaster recovery и business continuity.

Извршена набавка новог система за складиштење података и успешно извршена миграција података са старог система за који је престала подршка произвођача.

Имплементација апликације локалне пореске администрације као додатне базе података које Управа користи у свом раду.

Креирање нових као и оптимизација постојећих аналитичких процедура и извештаја који се користе у Управи у циљу повећања ефикасности и ефикасности запослених у Управи.

Рад на скенирању и ручном уносу свих долазних докумената у информациони систем Управе, као и ручни унос трансакција од појединих Обвезника по Закону о СПН и ФТ.

Планирање и пројекција потреба Управе за ИТ опремом. Планирање опреме која се отписује и опреме која се набавља за нове запослене. Набавка нових радних станица, штампача, и остале опреме и њихово инсталирање корисницима.

Припрема техничке документације и учествовање у спровођењу јавних набавки везаних за информационе технологије Управе.

Издавање дигиталних сертификата обвезницима за приступ апликацијама Управе и администрација корисника система.

Инсталација, конфигурирање и проширивање постојеће виртуалне инфраструктуре и на тај начин подизање поузданости рада комплетног информационог система Управе.

Унапређење безбедности и сигурности података у Управи кроз инсталацију нових уређаја и имплементацију процедура за заштиту података.

Проактивно деловање на глобалне сајбер претње у циљу заштите информационог система Управе.

Администрација интернет презентације Управе

Пружање подршке Обвезницима по Закону о СПН и ФТ у коришћењу апликација за пријаву трансакција и размену докумената, као и управљање корисничким налозима и сертификатима за приступ истима.

Континуирано праћење, надгледање и одржавање комплетног информационог система Управе у оперативном стању (база података, мрежне инфраструктуре, апликативних сервера, апликација, сервера за електронску пошту, уређаја за заштиту ИТ система од неовлашћеног приступа, резервних копија система, уређаја за складиштење података, виртуалне инфраструктуре) као и континуиран рад на побољшању перформанси истог.

МАТЕРИЈАЛНО - ФИНАНСИЈСКИ ПОСЛОВИ

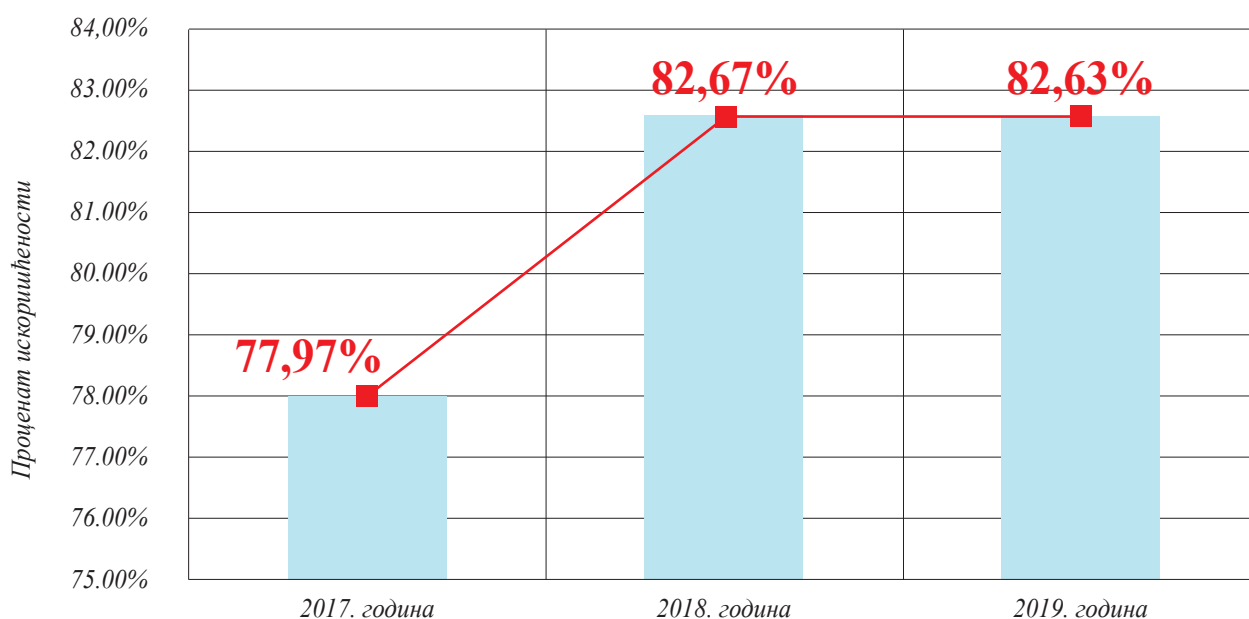

Одсек за материјално - финансијске и опште послове је у 2019. години извршио све активности и послове у вези са припремом и израдом финансијског плана и на тај начин осигурао адекватно и ефикасно коришћење буџетских средстава након усвајања Закона о буџету за 2019. годину. Благовременим планирањем потребних средстава створени су услови да се сви финансијскорачуноводствени и књиговодствени послови и задаци у Управи за спречавање прања новца изврше ажурно, редовним преузимањем и плаћањем обавеза, како на месечном тако и на дневном нивоу у оквиру расположивих апропријација, те осигура законито коришћење буџетских средстава, вођење евиденција и извештавање.

Законом о буџету за 2019. годину укупан износ трошкова који се финансирао средствима буџета Републике Србије за Управу за спречавање прања новца је износио 120.475.000,00 динара. Укупно извршење текућих расхода је 99.547.376,00 динара. Разлика између одобрених средстава и извршења приказала се на апропријацијама Плате, додаци и накнаде запослених због тога што у 2019. години није извршен пријем нових запослених у новоформирану организациону јединицу како је планирано кадровским планом. Искоришћеност буџетских средстава у 2019. години, изражено у процентима, је готово неизмењена у односу на претходну годину и износи 82,63% (сл. 1.) и поред чињенице што на осталим апропријацијама није било великих одступања између одобрених средстава и извршења.

Упоредни приказ искоришћености буџетских средстава

У Одсеку се примењују све активне апликације које омогућавају директну конекцију Управе за спречавање прања новца са другим државним органима а везано за материјално – финансијске послове који се обављају у складу са Уредбом о буџетском рачуноводству и међународним рачуноводственим стандардима а који се примењују у јавном сектору.

Одсек за интерну ревизију Министарства финансија је почев од 24. септембра 2019. године до 9. децембра 2019. године извршио контролу пословања Управе. Предмет ревизије је била процена адекватности и успешности система финансијског управљања и контроле, анализа финансијског извештавања Управе за 2018. годину по свим битном питањима идентификационог оквира финансијског извештавања, процес планирања и трансакција везаних за Управу, односно вршена је комбинована ревизија са елементима ревизије система као и финансијска ревизија за период 1. јануар - 31. децембар 2018. године. Интерна ревизија Министарства финансија је позитивно оценила пословање Управе а руководство Управе је по пријему Нацрта извештаја о контроли одмах предузело све потребне мере и активности да се препоруке ревизије испуне са 31. децембром 2019. године у складу са Планом извршења препорука.

На основу исказаних потреба организационих јединица и донетим Планом набавки за 2019. годину у складу са Законом о јавним набавкама, Одсек је успешно спровео 28 поступака набавки и то: 20 поступака за набавку добара и 8 за набавку услуга. Набавка добара вршена је у четрнаест поступака по основу оквирних споразума Управе за заједничке послове републичких органа као централизоване набавке, пет кроз спровођење поступка јавне набавке мале вредности и једна као набавка велике вредности. Набавке услуга вршене су кроз поступке централизованих набавки, укупно четири а за четири набавке спроведени су поступци јавних набавки мале вредности услуга. На тај начин обезбеђена

су потребна добра и услуге за подршку информационог система Управе кроз набавку софтвера, продужетак лиценци, услуге везано за одржавање и унапређење софтвера као и друга потребна добра и услуге за редовно функционисање Управе. За сваку спроведену јавну набавку објективно је цењена оправданост и сврсисходност набавке уз поштовање принципа рационалног трошења буџетских средстава и контроле расхода. Израђена је нова Директива о поступању Министарства финансија - Управе за спречавање прања новца у поступцима јавних набавки која је ступила на снагу 31.12.2019. године.

ИЗАЗОВИ И ПРЕПРЕКЕ У ОСТВАРИВАЊУ ПЛАНОВА

Недостатак људских капацитета и веома обиман делокруг рада представља проблем у раду. Наиме, тренутно је стално запослено 34 државних службеника. Европска комисија, као и друге међународне организације које прате тему прања новца, указују на проблем недостатка ресурса за ефикаснији рад Управе, посебно због броја различитих послова које врши, а који је значајно већи у односу на међународне стандарде у овој области.

Даље јачање интерагенцијске сарадње у циљу ефикаснијег функционисања целокупног система за спречавање прања новца и финансирања тероризма ће бити приоритет Управе у наредном периоду.

